

VF 50(1991)[6-7]: 27-61

Fågelrapport för 1990

AV TOMMY TYRBERG

DETTA ÄR DEN SEXTONDE årliga fågelrapporten i Vår Fågelvärld och till uppläggningsen liknar den de närmast föregående. En viss revision av arturvalet har dock skett jämfört med tidigare år. De flesta önskemål som framförts från de regionala rapportkommittéerna eller enskilda intresserade har visat sig gälla utökat antal arter. Då emellertid vare sig utrymmet i VF eller rapportssammanställarens tid medger några större ökning av rapportens volym måste i princip lika många arter utgå som tillkomma.

Följande arter har utgått fr.o.m. 1990: *Spetsbergsgås*, *fjällpipare*, *myrsnäppa* (häckningar), *hökuuggla* (i Sydsverige), *mindre flugsnappare* (häckningar).

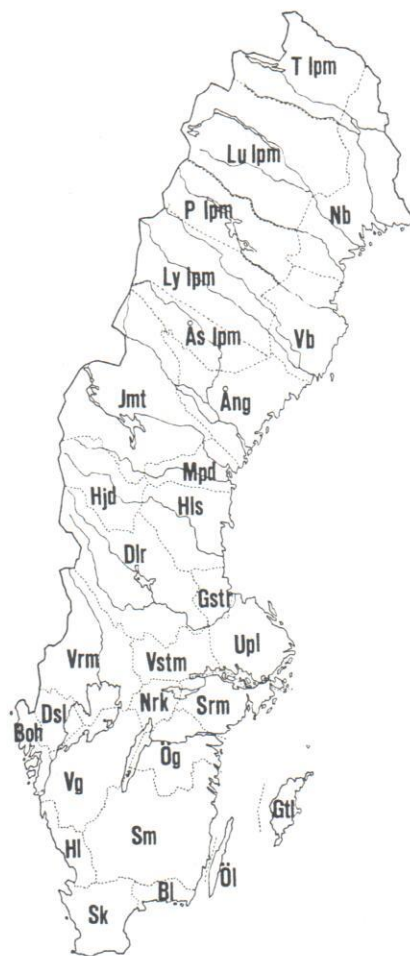
För följande arter inskränks rapporteringen: *Havssula* (endast fynd utanför västkusten), *stormfågel* (endast fynd utanför västkusten), *tretåig mås* (endast häckningar och inlandsfynd).

Nya arter och arter med utökad/ändrad rapportering: *Grållira* (fynd utanför Västkusten prövas inte längre av Rk), *mindre lira* (fynd utanför Västkusten prövas inte längre av Rk), *silkeshäger* (överförd från raritetsrapporten), *skedstork* (överförd från raritetsrapporten), *storlabb* (fynd utanför Västkusten prövas inte längre av Rk), *fjälllabb* (fynd norr om Dlr-Mpd prövas inte längre av Rk), *skräntärna* (ny art – endast häckningar), *småitärna* (ny art – endast häckningar), *större piplärka* (överförd från raritetsrapporten), *nötkräka* (*macrorhynchus* – endast häckningar och fynd som tyder på häckning).

Förutom dessa ändringar i artlistan har en mindre terminologisk ändring skett. Enligt beslut på SOF:s årsmöte 1991 byter de lokala rapportkommittéerna (lrk) namn till regionala rapportkommittéer (Rrk).

Vädret 1990

1990 blev ännu ett extremt år ur vädersynpunkt. Liksom 1989 blev 1990 extremt varmt men i motsats till 1989 då nederbörden var mindre än normal så blev 1990 ett ovanligt blött år.

Figur 1. Rapportområden i Sverige. Reporting areas (usually provinces) in Sweden.

Året började med en mild och regnig januarimånad och fortsatte med en unikt varm februari. Den 21 februari var temperaturen i Osby i Sk +16°. Den 26–27 februari passerade ett extremt kraftigt lågtryck med orkanvindar södra Sverige, en händelse som ledde till ett flertal fynd av havsfåglar som ytterst sällan uppträder i svenska vatten denna årstid. Denna och flera andra lågtryckspassager gjorde också februari till en mycket regnrik månad i södra Sverige. Värmen fortsatte under mars och

april medan början av maj blev ännu en unikt varm period. Andra halvan av maj blev däremot ovanligt kylig. Det extremt milda vädret innebar att vintern i stort sett blev snöfri söder om norra Dalarna och Hälsingland.

Från och med juni blev vädret mera normalt, vädret under juli blev svalt och ostadigt medan augusti inleddes och avslutades av soligt väder med en sval och blöt period dessemellan. September blev något svalare än normalt men var framförallt en mycket blöt månad. Däremot blev vädret under oktober högtrycksbetonat med relativt höga temperaturer och liten nederbörd. Novembervädret blev tämligen normalt medan det blev en ovanligt mild och blåsig december. Under september–november uteblev höststormarna nästan helt.

Sammanfattningsvis blev medeltemperaturen under 1990 1,5–2° högre än normalt, vilket är en mycket stor avvikelse från normalvärdet. Nederbörden blev större än normalt i nästan hela landet, i sydvästra Sverige och i fjälltrakterna i norra Jämtland och södra Lappland upp till 150 % av normal årsnederbörd.

Fågelåret 1990

Om vädret var minnesvärt under 1990 så kan knappast detsamma sägas om fågelåret 1990. För påfallande många av arterna som behandlas nedan blir omdömet "normal förekomst". En ny häckfågel för Sverige blev det dock 1990, den brandkronade kungsfågeln.

Det är svårt att finna någon gemensam nämnare för de arter som uppträdde i exceptionellt stort antal under 1990: grållira, ägretthäger, rostand, praktejder, jaktfalk, dubbelbeckasin, lunnefågel, engelsk sädesärsla och bändelkorsnäbb. Troligen var det olika orsaker som spelade in i varje särskilt fall. Möjligen kan man gissa att den milda vintern 1989/90 kan ha haft betydelse i några fall. Däremot var det säkert inte en tillfällighet att båda våra mest bemärkta "sibbar", taigasångaren och kungsfågelsångaren hade ett mycket dåligt år även om de bakomliggande orsakerna är dunkla.

En annan östlig art, bändelkorsnäbben uppträd-

vårt med tanke på att bara tre registrerades 1976-1989. Inga fynd i Östersjön rapporterades.

Grålira *Puffinus griseus* (ca 1 210, ca 190)

Sk: Sammanlagt >78 ex., fördelade enligt: jan. 1, sept. 49, okt. >26, nov. 1, dec. 1.

Hl: Sammanlagt 69-86 ex., fördelade enligt: jan 1, feb. 1, mars 2, sept. 38-47, okt. 29-31, dec. 4.

Bob: Sammanlagt 35 ex., fördelade enligt: sept. 13, okt. 21, dec. 1.

Cirka etthundranittio gråliror är den näst högsta årssiffran hittills, rekordet tidigare var 225 ex. 1984. Februari- och marsfynden i *Hl* är anmärkningsvärda, eftersom inga fynd tidigare gjorts i februari och bara ett i mars (f.ö. vid Landsort i *Srm* 23.3.89). Det ligger nära till hands att misstänka att det är den rekordvarma vintern som spelat in.

Mindre lira *Puffinus puffinus* (ca 238, 18)

Sk: 1 ex. Kullen vardera 7.7 och 12.7 (Peter Svensson, Henrik Johansson m.fl.). 3 ex. Båstad 20.9 (Per Gräntz, Anders Lindén m.fl.). 1 ex. Hovs hallar 20.9 (Per Andell, Anders Jönsson m.fl.). 1 ex. mot N Kullen 22.9 (Tomas Lundkvist). 1 ex. Hovs hallar 29.9 (Stefan Lithner). 1 ex. mot S Nabben, Falsterbo 1.10 (Nils Kjellén m.fl.).

Hl: 1 ex. Skomakarnäsan, Bua vardera 9.7 och 12.7 (Mikael Larsson). 1 ex. Mellbystrand 12.7 (Lasse Lööv). 2 ex. Mellbystrand 20.9 (Anders Wirdheim). 1 ex. Mellbystrand 28.9 (Magnus Wisth).

Bob: 1 ex. Vedholmen, Orust 27.2 (Folke & Kristina Sjöberg). 1 ex. Hönö 19.9 (Mikael Hake), 1 ex. Hönö 20.9 (Johan Wallander m.fl.).

Antalsmässigt är 18 ex. en normal summa. Fyndet i *Bob* 27.2 är det andra februarifyndet i landet.

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa* (ca 625, 116)

Sk: 1 ex. Hovs hallar 28.2 (Johan Hammar). 1 ex. Rönnen 4.3 (Johan Hammar). 1 ex. mot SV Kullen 10.3 (Henrik Johansson). Minst 7 ex. Båstad 20.9 (Richard Ottvall, Anders Lindén m.fl.). 1 ex. Båstad 22.9 (Anders Jönsson). 2 ex. Sandön 22.9 (Mats-Åke Persson m.fl.). 1 ex. Barsebäcks hamn 22.9 (Jesper Segergren). 1 ex. Höganäs hamn 23.9 (Ulf Stenngård). 1 ex. Lervik 23.9 (Johan Hammar). 1 ex. Nabben 1.10 (Nils Kjellén m.fl.).

Öl: 1 ex. mot S Skärlov hamn 24.9 (Staffan Rodebrand).

Gtl: 1 ex. Faludden 22.9 (Lars Blomqvist).

Hl: 3 ex. Mellbystrand 27.2 (Bertil Svensson). 1 ex. Mellbystrand 12.3 (Bertil Svensson). 2 ex. Mellbystrand 7.7 (Göran Lindh, Anders Wirdheim). 5 ex. Morups Tånge 20.9 (Stefan Lagerblad). 2 ex. Skomakarnäsan, Väröbacka 20.9 (Mikael Larsson). 1 ex. Galtås, N Glommen 20.9 (Jörgen Fagerblom m.fl.). 8 ex. Glommen 20.9 (Björn Andersson). 21 ex. Mellbystrand 20.9 (Jan Hillgård m.fl.). 1 ex. Morups Tånge 23.9 (Jimmy Stigh, Stefan Lagerblad). 2 ex. Glommen 29.9 (Jörgen Fagerblom m.fl.). 9 ex. Mellbystrand 29.9 (Magnus Ferdinandsson). 1 ex. Subbe, Varberg 2.11 (Arne Holmkvist). 2 ex. Gubbanäsan 16.11 (Arne Holmkvist). 1 ex. Mellbystrand 17.11 (Kurt Smedberg). 1 ex. Rödsjär, Varberg 7.12 (Mikael Nord). 1 ex. Glommen 28.12 (Jörgen Fagerblom m.fl.). 1 ex. Glommen 29.12 (Jörgen Fagerblom m.fl.). 1 ex. Glommen 31.12 (Jörgen Fagerblom m.fl.).

Bob: 2 ex. Hönö 18.1 (Stig Jakobsson). 27 ex. Hönö 20.9 (Johan Wallander m.fl.). 1 ex. mot S Soten 20.9 (Jan Artursson m.fl.). 1 ex. Härmanö 10.10 (Håkan Nilsson). 1 ex. Hönö 17.11 (Martin Oomen m.fl.). 2 ex. Hönö 28.12 (Mikael Käll). Etthundrasexton klykstjärtade stormsvalar är en hög årssumma men långt ifrån något rekord. Även för denna art var den tidsmässiga fördelningen ovanlig. Arten har aldrig tidigare anträffats i mars och bara ett fåtal gånger i januari-februari. Fyndet på *Öl* och *Gtl* var det fjärde resp. det första.

Havssula *Sula bassana* (inlands- och östersjöfynd)

Öl: 1 3K Ottenby 27-30.6 (Alf Nordström m.fl.).

Dsl: 1 ex. funnen död Mon, Töfödal 15.4 (Rolf Johannesson).

Vg: 1 ex. funnen död Bredared, Borås 13.3 (Bo Haglund). 1 ex. (oljeskadad) Fågelns, Uспен, Lerum 23.3 (Hasse Östergren, Jan Dahl).

Vb: 1 ad. sträckte mot S, Tavastudden, 28.4 (Per Hansson, Ulf Skyllberg).

Fjärde fyndet i *Vb*. Tre inlands- och två östersjöfynd är ovanligt mycket, ett normalår rapporteras ungefär ett av vardera slaget.

Rapport- område Province	Vitnäbbad islom <i>White-billed Diver</i>		Dubbelbeckasin <i>Great Snipe</i>	
	Vår Spring	Höst Autumn	Vår Spring	Höst Autumn
Sk	2	1	1	2
Bl	0	3	0	1
Sm	0	1	4(1)	7
Öl	3	9	0	2
Gtl	6	5	2(1)	1
Hl	8	0	6(4)	19
Boh	1	1	0	0
Vg	1	1	30(18-20)	5
Nrk	0	0	10(10)	0
Ög	0	0	10(3)	1
Srm	4	1	0	1
Upl	0	4	4(4)	≥6
Vstm	0	0	3-4(2-3)	2
Vrm	0	0	4(2)	4
Dlr	0	0	2-3(2-3)	8
Gstr	0	1	0	0
Mpd	0	1	0	0
Ång	0	1	0	0
Vb	2	0	0	0
Summa				
Total	27	29	76-78(47-51)	59

Tabell 1. Antal vitnäbbade islommar och dubbelbeckasiner per rapportområde under första och andra halvåret 1990. Siffror inom parentes anger antalet spelande dubbelbeckasiner.

Numbers of White-billed Divers and Great Snipes seen during the spring and autumn 1990, by province. Figures within parentheses are the number of lekking male Great Snipes.

Storskarv *Phalacrocorax carbo* (häckningar)

Bl: Ca 350 par i koloni i mellersta *Bl* (LE Carlsson).

Sm: 1 800 bon Svartö, 900 bon N Sandholmen och 360 bon S Sandholmen, Söderåkra (Lars Lindell). 818 bon Gåsö, Mönsterås (Tommy Larsson, Åke Nilsson).

Öl: 62 par på Marskär (gm Lars Lindell)

Vg: 22 par i en koloni i Vätern (gm Lars Lindell).

Ög: Ca 1 100 par i fyra kolonier (Roland Staav, Lars Lindell).

Srm: 164-174 par i två kolonier (gm Lars Lindell). Totalt ca 5 600 par i elva kolonier (om de tre delkolonierna i Söderåkra räknas som en koloni). Detta innebär en ökning med ca 16 % jämfört med

FOTO: SVANTE JOELSSON

Minst 217 rördrommar hördes i Sverige 1990. Det är mer än de närmast föregående åren, men notera att arten minskar i Tåkern, den viktigaste svenska lokalen. Även på andra håll i Europa minskar rördrommen starkt.

1989 vilket är en betydande uppbromsning av ökningen jämfört med föregående år.

Med tanke på att länsstyrelsen i Kalmar län våren 1991 tillät "skydds jakt" i Marskärlönsbl. a. för att "skydda hägrarna" (varvid f.ö. även hägerbon vandaliserades) kan det vara värt att notera att 257 par häger häckade på Gåsö 1990, vilket troligen är den största kolonin i Sverige.

Rördrom *Botaurus stellaris* (revirhävande hannar: 1986 ca 140, 1987 ca 131–135, 1988 ca 190, 1989 ca 213–215, 1990 minst 219–227)

Årets summa ca 219–227 bölande hannar är troligen något för låg eftersom rapporteringen från åtminstone Ög och Upl är ofullständig, men även om man tar hänsyn till detta är ökningen från föregående år liten trots den mycket milda vintern 1989/90. På den viktigaste lokalen, Tåkern, har arten nu minskat två år i rad (1988 35 hannar, 1989 29, 1990 27). På flera andra håll i Europa minskar rördrommen starkt och det är möjligt att vi nu börjar märka samma trend här. Rördrommarnas fördelning på landskap framgår av tabell 2. På följande lokaler noterades mer än 1 bölande hanne: Sk: Hammarsj. (6–7), Krankesj. (5), St. Mosse (2).

Gil: Fardume Träsk (2), Paviken (2).

Vg: Dättern (10–12), Hornborgasjön (5–6), Åråsviken (2), Fågelövik (2) Östen (2), N Vänersnäs (2), Söne mad (1–2).

Nrk: Kvismaren (6), Segersjö (5), Tysslingen (4).

Ög: Tåkern (27).

Srm: Söderfjärden (17), Strandstuviken (2), Näsöfjärden (2).

Upl: Tämnaren (6), Hjälvstuviken (2), Skedviken (2) Vendelsjön (>2), Fysingen (1–2).

Vstm: Askövik (4).

Vrm: Kilsviken–Åråsviken (9), Ölmeviken (3).

Ägretthäger *Egretta alba* (ca 79, ca 13)

Sk: 1 ex. Vannebergaholmen–Vångaviken 26.7 (Douglas Gustavsson). 1 ex. NV delen av Finjasjön 2.8 (Håkan Winqvist m.fl.).

Bl: 1 ex. Torhamn 14.7 (Christer Herremo, Paul Andersson).

Sm: 1 ex. Ekö, Kalmar 21–22.7 (Ingvar Karlsson m.fl.).

Öl: 1 ex. Kungsskär, Mellbyör 18.6* (Ingvar Skoog m.fl.). 1 ex. Skärlöv 18.6* (Alf Nordström). 1 ex. Beijershamn 21.6* (Staffan Rodebrand). 1 ex. Möckelmossen 1.7* (Arne Olesen m.fl.).

Srm: 1 ex. Nasen, Barva/Kjula 12–16.9 (Ilva Hansson m.fl.).

Upl: 1 ex. Siggesta träsk, Värmdö 18.8 (Evert Fredriksson).

Vstm: 1 ex. Grythytttevik, Grythyttan 21.4 (Ingegar Jansson m.fl.). 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo 31.7 (Einar Marklund)

Vrm: 1 ex. Ed, Kilsviken 22.4 (Birger Gustavsson m.fl.).

Dlr: 1 ex. Hällgrundet, Hovran 1–21.8 (Jan Forslund m.fl.). 1 ex. Flinesjön, Hedemora 8–9.9 (Peter Dahlin, Jan Edelsjö m.fl.).

Ång: 1 ex. Bredbyn, Anundsjö 15.4* (Martin Bergström, Eva Danielsson) och senare Skalmssjönsjön, Anundsjö 15.4* (Torgny Dagbo gm Thomas Birkö). 1 ex. Haraviksfjärden, Skagsudde, Grundunda 19.6* (Göran Holgén gm Thomas Birkö).

Vb: 1 ex. Stora Fjäderägg, 22–23.7 (Björn Olsén).

Det är svårare än vanligt att bedöma hur många ägretthäger som var inblandade i fynden under 1990. De båda skånefynden avser sannolikt en och samma fågel liksom de två dalafynden och åtminstone tre av de fyra fynden på Öl. Att de båda fynden i Ång 15.4 också härrör från en fågel verkar också säkert men i övriga fall är situationen mer oklar. En rimlig skattning är att det rör sig om ca 13 "fynd" totalt vilket är ett fler än 1989 och den högsta årssiffran hittills.

Fynden i Ång var det första och andra i landskapet och fyndet i Vb det första i landskapet.

Silkeshäger *Egretta garzetta* (16, 3)

Sk: 1 ex. Knösen, Skanör och Foteviken 30–31.5 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.). 1 ex. Skanör 13–17.6 (Lars Nilsson, Olle Tronde m.fl.).

Gil: 1 ex. Kyrkviken, Fårö 24.5 (Björn Wester). Andra fyndet på Gil.

Svart stork *Ciconia nigra* (ca 265, ca 20)

Sk: 1 ex. Holmeja, Yddingen 13.5 (Stefan Malm). 1 ex. Håslövs ängar, Hammarsjön 30.5 (Hans Cronert). 1 ex. mot SO Staffanstorps 9.6 (Anders Nordlund gm Magnus Billqvist). 1 ex. Fyledalen och Benestads backar 24.6 (Gustav Tallroth m.fl.). 1 ex. mot S Bromölla 22.7 (Nils Waldemarsson). 1 ex. Fyledalen 1.8 och 3.8 (Camilla Johansson, Lars Råberg). 1 ex. Fyledalen 22.8–9.9 (Bo E Pettersson, Stefan Lithner m.fl.).

- en, Nossebro och Åkedal, Kinnevad 1–29.5 (gm Hans Hägnander). 1 ex. Kinnarumma, Borås 8.5 (Uno Erixon m.fl.). 1 ex. över Grästorp 19.5 (Tage Karlberg). 1 ex. Eling, Kedum 19.5 (Siv Hansson). 1 ex. Vårsås, Skövde 27.5 (Karl Leuchovius). 1 ex. Lanna, Ås 28.5 (Rune Magnusson). 1 ex. Ängatorp Lagmansholm, Vårgårda 30.5 (Roland & David Engstrand). 1 ex. Veselången skiftet 5/6 (Kristina Börjesson). 1 ex. Öresten, Skene, Mark 4.6 (Staffan Johansson m.fl.). 2–4 ex. Fritsla, Mark 7–19.9 (Ulla-Britt Andersson m.fl.).
- Nrk*: 1 ex. Porla 21.5 (Sten-Ove Pettersson).
- Ög*: 1 ex. Hov, Tåkern, 30.4 (Kjell Linder). 1 ex. Hov, Tåkern, 1–12.9 (Per Nilsson m.fl.). 1 ex. I4-området, Linköping 12.9 (gm Peter Fredricson). 1 ex. Vikingstad, V Linköping, 13.9 (Anders Elf). 1 ex. Nygårde, Kisa, 19–21.9 (Rolf Lywén).
- Upl*: 1 ex. NO Tvärnö 12.5 (Håkan Andersson). 1 ex. Rickeby, NV Knutby, 21.5 (gm Björn Lundgren).
- Vsm*: 1 ex. Nederby, Fellingsbro, 14.5 (Birger Merin). 1 ex. Yxe, Linde, 26.5 (Bergslagsposten). 1 ex. Svarttjärns mossen, Ramsberg, 13.6 (Mikael Hake). 1 ex. Karmansbo, Hed, 27.6 (gm Lillebror Hammarström). 1 ex. Tillberga kvarn, Hubbo, 11.5 (Mikael Hedman).
- Vrm*: 1 ex. Mallbacken, N Sunne 15–16.5 (Morgan Johansson m.fl.). 1 ex. Fjuserud, 1 km NV Koppom 15.6 (Peter Swahn m.fl.).
- Dlr*: 1 ex. Sunnansjö, Ludvika 4.6 (Per Adenäs). 2 ex. Säter 13.6 (Fredrik Palm). 1 ex. Norr Nävde, Avesta 8–12.7 (Stig Holgersson, Ulf Kolmodin m.fl.). 1 ex. Fatburen, Hedemora 17.8 (Jan-Erik Westlund).
- Hls*: 1 ex. Hanebo k:a 5–7.7 (Lennart Stern m.fl.).
- Mpd*: 1 ex. Ede, Stöde 15.3 (Kennet Berglund). 1 ex. Rombäck 16.3 (Bengt Gruvin). 1 ex. Åsta, Matfors 24–25.7 (Sören Svanberg).
- Ång*: 1 ex. Ödstjärn, Bjärträ 27.6 (Börje Svanholm gm Thomas Birkö). 1 ex. Öden, Grundsunda 2.7 (Rune Edlund, Thomas Birkö). 1 ex. Godmersta och Högen, Grundsunda 3.7 (Yngve Lidgren gm Thomas Birkö). 1 ex. Kasaäkern, Grundsunda 3.7 (Thomas Birkö, Torbjörn Johansson). 1 ex. Gerdal, Själevad 3.7 (Henry Sundberg gm Thomas Birkö). 1 ex. Högby, Arnäs 21–23.7 (Gunnilla Åström m.fl.).
- Vb*: 1 ex. Taveljö, V Umeå 15–17.5 (Martin Amcoff m.fl.). 1 ex. Bjurvattnet, 6 km V Boliden, 30.6–1.7 (Henrik Sundén). 1 ex. Botsmark, 9.7 (Mats Andersson).
- Nb*: 1 ex. Klöverträsk, Luleå 28–29.6 (Norrbotens-Kuriren). 1 ex. Smedsbyn, Luleå 30.6 (Eva Modig).
- Lu lpm*: 1 ex. Vuollerim 28–30.6 (Mats Karström m.fl.).
- T lpm*: 1 ex. mot S Könkämä älv 20 km N Karesuando 30.6 (Kjell Björnfort).
- Tilllägg: *Upl*: 1 ex. V Vaxtunasjön, S Bergshamra 13.5.80 (gm Bo Granberg).
- Även här avser många av observationerna säkert samma fåglar, så t.ex. septemberobservationerna i *Ög*. Trots detta kan det totalt ha rört sig om ca 60 ex. vilket är en hög summa för senare år. Flera av fynden har gjorts på märkliga tider och platser t.ex. marsfynden i *Mpd* och decemberfynden i *Sm* och *Sk*. Förmodligen rör det sig i dessa fall om "farmade" storkar som inte har ett normalt flyttningsbeteende.
- Flamingo** *Phoenicopterus ruber roseus* (5, 1)
- Sk*: 1 ad. Ängsnäset, Falsterbo 6.7* (Thorild Jonsen, Ola Svensson m.fl.). 1 ad. i Åhustrakten 12–24.7* (Jan Arup m.fl.)
- Båda fynden avser säkert samma fågel.
- [Svart svan *Cygnus atratus*]
- Sk*: 1 ex. Höganäs hamn 5.2 (Bengt Blom). 1 ex. Lundåkrabukten 22.4 (Sven Splittorff).
- Sm*: 1 ex. Nejern, Kristdala 2–9.4 (Ramon Lennartsson).
- Givetvis parkrymlingar.
- Mindre Sångsvan** *Cygnus columbianus*
- Tilllägg: *Ång*: 1 ex. Nordmalingsfjärden, Nordmalning 20.11.89 (Stefan Delin gm Christer Olsson). Tredje fyndet i *Ång*.
- Sädgås** *Anser fabalis*
- Upl*: 3 ex. uppvisande typiska karaktärer för rasen *rossicus*, Landsberga, Biskops-Kulla 30.3 (Martin Tjernberg).
- Förekomsten av *rossicus*-sädgås i Sverige är mycket dåligt känd.
- Spetsbergsgås** *Anser brachyrhynchus*
- Ås lpm*: 1 ex. Vojmån, Volgsele 25–26.3 (Robert Öhman).
- Tilllägg: *Ås lpm*: 2 ex. Yxsjö, Åsele omkr. 1.5.89 (Tommy Bergström).
- Första och andra fynden i *Ås lpm*.
- Fjällgås** *Anser erythropus* (ca 665, ca 130)
- Sk*: 1 ad. Yngsjö 20.1 (Greger Flyckt). 1 juv. Yngsjö 21.1 (Greger Flyckt). 1 juv. Näsbyholm 4–11.2 (Tomas Lindblad m.fl.). 1 ad. Eskilstorps ängar 6.2 (Anders Jönsson). 1 ad. Vinnöäns dalgång 7.2 (Håkan Winqvist). 1 ex. Sövdesjön 25.2 (Lars Råberg, Camilla Johansson). 1 ad. Vanneberga-holmen 17.3 (Ola Ellerström, Johan Lorenzon). 1 ad. Löddesnäs 26.4 (Anders Jönsson). 1 ad. Karups ängar 26.10 (Nils Kjellén). 1 ex. Knösen 30.10 (Klaus Malling Olsen). 1 ad. Yngsjö 9.11 (Greger Flyckt). 1 ringm. juv. på samma lokal 25–27.11 (Sven Birkedal, Greger Flyckt). 1 ex. Tågera-Ilstorp 30.12 (Peter Andersson, Bertil Svensson). Dessutom en hybrid fjällgås x kanadagås L. Hammarsnäs 22.2 (Nils Kjellén).
- Öl*: 1 2K St. Ören, Ö Alby 1.3 (Staffan Rodebrand). 1 1K Sandvik, Ottenby 8.10 (Ottenby fstn).
- Gr*: 1 ex. (ej ringm.) Norsholmen, Fårö 11–14.4 (Andreas Blom m.fl.). 1 ex. (färgm.) Faludden 20.4–1.5 (Lars Blomqvist m.fl.). 3 ex. mot N vid Faludden 20.5 (Lars Blomqvist).
- Vg*: Minst 1 ad. + 1 2K Östen 17.2–31.3 (Torbjörn Gustafsson m.fl.). 1 ex. (ringm.) Östen 9–14.5 (Torbjörn Gustafsson m.fl.). 1 ad. Östen 6–13.10 (Göran Engberg, Björn Spetz). 2 ad. Östen 4–12.11 (fl.obs.). 1 ex. Veselången 18.11 (Mikael Karlsson m.fl.).
- Nrk*: 1 ad. Kvismaren 3.3–10.4 (Joakim Johansson). 1 ad. Tysslingen 29.3 (Anders Karlsson). 2 ad. Kvismaren 14.10 och 1 ex. samma lokal till ult. 11 (FKVF).
- Ög*: 1 2K Säby, Tåkern, 3.3 (Jan-Erik Nordqvist, Benny Ekberg, Niklas Gustavsson). 1 ad. Karleby, Tåkern, 17.3 (Ture Person). 1 ad. Furåsa, Tåkern, 7.4 (Jan-Erik Nordqvist). 1 ad. Jarlbolund, Tåkern, 9.4 (Benny Ekberg, Jan-Erik Nordqvist). 1 ad. Palsgården–Fallsberg, Tåkern, 22.9–13.11 (Benny Ekberg, Jan-Erik Nordqvist m.fl.). 1 juv. Palsgården, Tåkern, 3.10–6.11 (Benny

Ekberg, Jan-Erik Nordqvist m.fl.). 1 ad. Kvarnstugan, Tåkern, 24.9 (Niklas Gustavsson). 1 ad. Vilseberga, Tåkern, 13.10 (Jan-Erik Nordqvist).
Srm: 2 ad. Hägnäsviken, Tullgarn, Hölö 13.10 (Daniel & Stefan Bengtsson). 4 ad. Tullgarnsviken, Hölö 14.10 (Stefan Claon). 4 ad. Västerviken, Tullgarn, Hölö 17.10 (Stefan Claon, Mats Blomstedt).

Upl: 1 ad. Järpebo, Tämnaren 6–20.10 (Lars Gustavsson, Leif Arvidsson).

Vstm: 1 ex. Gnien, Ramnäs, 15–16.3 (Bo Persson). 2 ex. mot NO Hagaberg, Näsby, 23.4 (Erik Jansson). 3 ad Ledskär, Österlövsta 11.10 (Lennart Söderlund).

Vrm: 1 ex. (färgringm.) Hygn, Kilsviken 16–18.5 (Birger Gustavsson m.fl.).

Dlr: 1 ad. (omärkt) Hedemora 4.10 (Sten-Erik Bohlin).

Hls: 2 ad. + 2 2K Lillfjärden, Hudiksvall 5–8.5 (Kennet Karelius m.fl.). 1 par (färgringm.) Enångersåns mynning 6–12.5 (Bengt Sättlin). 7 ad. (varav 5 färgringm.) Lillfjärden, Hudiksvall 26.6–15.9 och 11 ad. (varav 8 färgringm.) på samma lokal 16.9–pr. 10 (Bernt Larsson m.fl.).

Mpd: 2 ex. Åstholmen 22.9 (Jan Högberg, Lars Olausson).

Vb: 9 ex. Grundskatan, Bjuröklubb, 30.5 (Hans Degerstedt). 32 ex. Ivarsboda, Ö Sävar, 22.9 (Björn Olsén). 1 ad. rastande Gran, Umeå 26.9 (Christer Olsson).

Ly lpm: 3 ex. Ammarnäsdeltat 26.5 (LUVRE). 4 ex. tillhörande "Fjällgåsprojektet" sedda i Blattnicksele och på Sorsele campingplats (Bernt-Erik Nordenström).

Tlpm: 3 ex. vid Abiskoajakka delta 26.5 och 2 ex. på samma plats 31.5–1.6 (Nils-Åke Andersson).

Tillägg: *Sk*: 1 ad. Sandön 28.12.89 (Joakim Hagström, Jens Morin). *Ang*: 2 ex. Ängersjö, Hörnefors 23.4.89 (Stefan Delin gm Christer Olsson).

Rättelser: *Upl*: Nya uppgifter avseende 1 ex. Hjälstaviken 11.5.80 (VF 40:471) medför att denna observation anses osäker och förväxling med blåsgås kan ej uteslutas.

Fjällgåsfynden fortsätter att öka i antal. En stor del av dem utgörs säkert numera av utplanterade fåglar från Projekt Fjällgås eller dessas avkomlingar. Detta är troligen också anledningen till att fjällgäss nu allt oftare dyker upp i trakter där de tidigare

sällan eller aldrig förekom. t.ex. *Öl*, *Srm*, *Vrm*, *Dlr* och *Hls*. På *Öl* har fjällgäss nu anträffats tre år i rad efter att tidigare bara setts där tre gånger (1950, 1951 och 1965). Flocken om 32 ex. i *Vb* är den största i landskapet "i modern tid".

Grågås *Anser anser*

Ås lpm: 1 ex. Vojmån, Volgsele 14.4 (Robert Öhman).

Tredje fyndet i *Ås lpm*.

[Strippgås *Anser indicus* (ca 170, ca 15)]

Sk: 1 ex. Foteviken 14.7 (Lars-Erik Starkman, Stefan Cherrug). 1 ex. Ö Landskrona 16.12 (Nils Kjellén). 1 ex. Svedberga, Kullabygden 30.12 (Björn Ekelund). Dessutom hybrider strippgås x grågås: 1 ex. Salviken 30.3 (Ingemar Andell). 2 ex. Ugglarps mosse 13.4 och 4.6–13.7 (Christer Sjögren, Kerstin Svalin m.fl.). 2 ex. Foteviken 8 (Christer Sjögren m.fl.). 3 ex. Näsbyholm 9.8 (Hakon Persson). 1–2 ex. Foteviken 6–11.10 (Joakim Hagström, Nils Kjellén).

Ög: 3 ex. Hov, Tåkern, 8.4 (Bo Tufvesson). 1 ex. Lindön, Tåkern, 30.5 (Anders Elf). 1 ex. Tovören, Tåkern, 30.6 (Anders Elf). 1 ex. Tovören, Tåkern, 19.7 (Anders Elf). 1 ex. Hov, Tåkern, 28.7–22.8 (Jan-Erik Nordqvist m.fl.). 1 ex. Källstad, Tåkern, 3.10, (Benny Ekberg, Jan-Erik Nordqvist). 1 ex. Norrbyjön, E Borensberg, 4.11 (Ulf Berglund).

Upl: 1 ex. Ledskär, Österlövsta 30.5 (Bernt Thorsell, Bo Åkerlund).

Vrm: 1 ad. Kilsviken 18.6 (Birger Gustavsson m.fl.).

Hls: 2–6 ex. Lillfjärden, Hudiksvall 14.4–14.7 (Bo Fagerström m.fl.).

En halvering av fynden sedan 1989. Det märkliga lilla översomrande beståndet i *Hls* finns kvar.

[Snögås *Anser caerulescens*]

Sk: 1 ex. Vanneberga–Horna–Tosteberga 3.1–4.3 (Göran Flyckt, Monica Jönsson m.fl.). 1 ex. Yngsjö 2.3 (Benny Lorentzon). 1 ex. Furuboda 24.3 (Paul Axelsson). 1 ex. Foteviken 5.9 (Peter Olsson, Kerstin Norrman). 1 ex. Barsebäck 17–18.11 (Jesper Segergren m.fl.). 1 ex. Horna 23.11 (Sven Birkedal). 1 ex. Egeside 1.12 (Magnus Persson). 3 ex. Lillö/Isternäset 1.12 (Hans Cronert, Thomas Lindblad). 1 ex. Araslövs gård 2.12

(Niklas Jeppson). 2 ex. Vanneberga–Horna 10–18.12 (Stig-Arne Svensson, Gregor Flyckt). 1 ex. S Tygelsjö 28.12 (Nils Kjellén). 1 ex. Åhus kärr 29.12 (Ulf Jungbeck).

Bl: 1 ad. Olsäng 20.5 (Åke Rosén). 3 ex. Olsäng 14.7 (Åke Rosén).

Sm: 2 ex. mot S Revsudden 24.9 (Björn Klevemark, George Gustafsson).

Gtl: 1 ex. Grötlingboud 15.4 (Henrik Radhe). 1 ex. Faludden 21.4–1.5 (Göran Pettersson m.fl.). 1 ex. (mörk fas) Faludden 2.10 (Lars Blomqvist).

Vg: 1 ex. Fågeludden, Hornborgasjön 10–16.4 (Lars Pettersson m.fl.). 1 ex. Viaredsjön, Borås hela sommaren (Björn Gustavsson). 1 ex. Blomberg, Väneren 8.9 (Stefan Larsson, Håkan Pettersson). 1 ex. Östra Hamnen, Lidköping 11–20.9 (Nils Karvik m.fl.). 1 ad. Fågeludden, Hornborgasjön 6–25.10 (Jonas & Jörgen Grahn m.fl.).

Ög: 1 ex. Svålinge, Tåkern, 3–16.3 (Motala biologiska förening). 1 par Svålinge, Tåkern, 11.4–30.6 (Niklas Gustavsson, Benny Ekberg, Anders Elf). 1 ad. Hov–Palsgården, Tåkern, 29.7–1.8 (Henrik Ehrenberg m.fl.). 1 ad. S Norrö, Tåkern, 16.9 (Peter Fredricson, Håkan Andersson). 1 ex. Hov, Tåkern, 13.10 (Tåkerns fältstation). 1 ex. Källstad, Tåkern, 17.10 (Tåkerns fältstation).

Srm: 1 ex. Pålundet, Hölö 21–22.7 (Mats Blomstedt). 2 ex. Storsjön, Gnesta 13.8 och 29.8 (Peter Kjellin, Björn Carlsson). 1 ex. Aspen, Botkyrka 28.10–18.11 (Gunnar Högberg).

Upl: 1 ex. Hjälstaviken 12.8–4.11 (Martin Tjernberg m.fl.). 3 ex. Hargsviken, Harg 3–8.9 (Wilhelm Dietrichson). Sannolikt släppta ur hägn vid Harg. 1 ex. Tämnaren 18.9–3.11 (Leif Arvidsson) 1 ex. Lovö 19.9 (Jörgen Pålman).

Tillägg: *Öl*: 1 ex. mot V Ottenby 26.5.89 (Per-Erik Betzholtz).

Inga häckningar eller häckningsindicier rapporterade. Maximalt ca 40 ex. är en avsevärd minskning jämfört med de senaste åren (ca 100 ex. 1988, ca 75 ex. 1989).

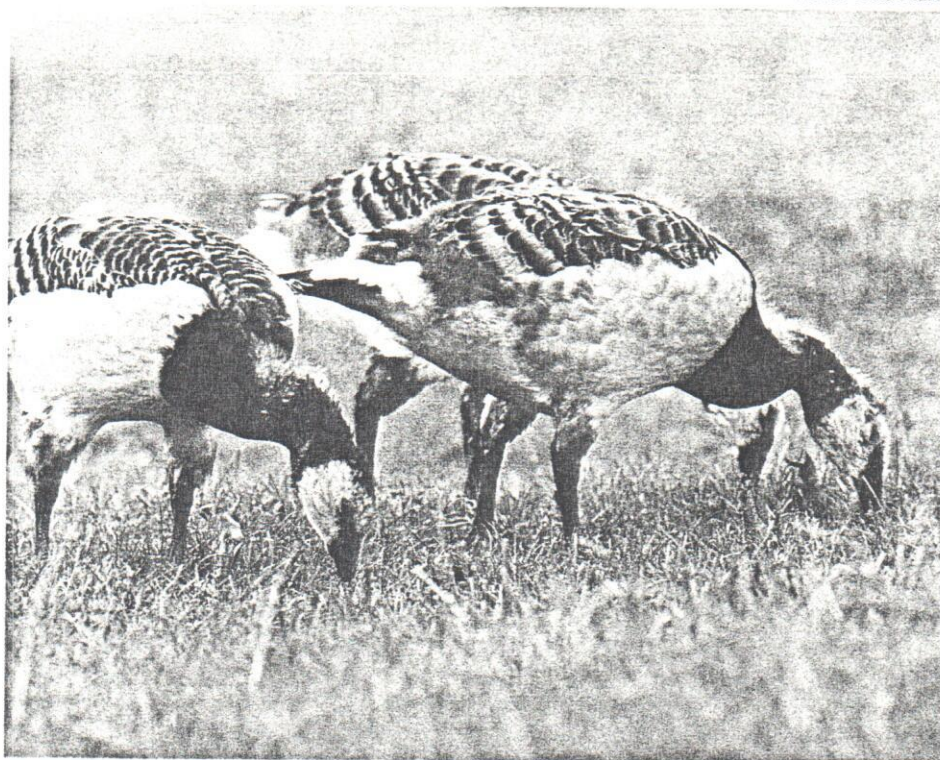
Kanadagås *Branta canadensis*

Hjd: 1 par häckade Huskölen (Stefan Rystedt).

Tredje häckningen i *Hjd*.

Vitkindad gås *Branta leucopsis* (häckningar)

Öl: Ca 100 par häckade på Kåreholm och 12 par på

Cirka 1 255 par vitkindade gäss häckade i Sverige 1990. Av dessa fanns merparten, drygt 1 100 par, på Gotland. Det häckande beståndet ökar med cirka 10 procent varje år, och nya platser koloniserar. Bland annat genomfördes den första häckningen i Medelpad 1990.

Sillgrund, Föra (Pär Forslund, Kjell Larsson).

Gtl: Ca 1 100 par häckade på Laus holmar, ca 15 par på Rone Ytterholme och minst 3 par på Skenholmen (Pär Forslund, Kjell Larsson).

Bob: 1 par häckade på vardera Ekeskär och Benskär, Vinga skärgård (Bertil Bryngelsson).

Vg: 1 par häckade i Fävren, Mark (Joakim & Mikael Karlsson).

Ög: 5–6 par med ungar och 10 par utan ungar Prästholmen, Bråviken (Göran Andersson).

Sm: 6 häckningar Horn, Nyköping (Jan Gustafsson, Jan Karlsson). Den häckande stammen på Djurgården ökar, 210 ex. sågs vid Kaknästornet 9.9 (Rrk Sthlm).

Vstm: 1 par häckade St Skorven, Rytterne, Mälaren (Thomas Pettersson m.fl.).

Gstr: Minst 2 par häckade troligen i Gävle skärgård (Rrk Gstr).

Mpd: 1 par + 6 juv. Långharsholmen, Alnö 28.7 (Ingemar Marklund).

Jmt: 7 par häckade vid Svartsjöarna (Helfrid Wiklund).

Ly lpm: 2 ex. Badsjön, Storuman 31.5 (Håkan Rune).

Ca 1 255 häckande par (exklusive fåglarna på Djur-

gården) innebär att beståndet fortsätter att öka med ca 10 procent per år. Första häckningen i *Mpd*, andra och tredje häckningarna på Västkusten och tredje häckningen i *Vstm*, de båda föregående var 1988 och 1989 på samma lokal. Fjärde fyndet av "vilda" vitkindade gäss i *Ly lpm* (fåglar tillhörande "Fjällgäsprojektet" ej räknade).

Prutgås Branta bernicla brota (54, 10)

Sk: 2 ex. mot SV Hovs hallar 20.9 (Nils Kjellén m.fl.).

Bl: 1 ex. Utlängan 29.5 (Anders Eriksson m.fl.).

Öl: 1 ex. mot N Sandby skjutfält, S Sandby 26.3 (Håkan Örtman). 1 ex. mot N Ottenby 1.4

(Tommy Knutsson). 1 ex. mot N Beijershamn 23.5 (Anders Lundqvist). 1 ex. Beijershamn 29.5

(Ulf Eriksson). 6 ex. Ottenby 23.9 (O-by fstn). 1 ex. mot S Sebybaden 6.10 (Bimbi Ollberg m.fl.).

Hl: 1 ex. Gubbanåsan 24.5 (Johan Wallander m.fl.). 2 ex. mot S Mellbystrand 20.9 (Jan Hillgård,

Anders Wirdheim).

Tio fynd av sjutton ex. är den näst högsta årssumman hittills överträffad endast 1986 (19 ex.). Bortsett från fyndet i *Bl* som är det åttonde i landskapet är fördelningen i tid och rum helt normal.

Röd Halsad gås *Branta ruficollis* (47, 3)

Bl: 1 ex. mot NO Torhamn 20.4 (Carl-Ivan & Birgit Carlsson).

Gtl: 1 ex. Klintehamn 12.4 (Olof Armini). 1 ex. Grötlingboholme 14.4 (Stellan Hedgren m.fl.).

Tillägg: *Gtl:* 2 ex. Grötlingboud 19.4.86 (Kjell Larsson).

Andra fyndet i *Bl*. Tre fynd är normalt, men däremot inte att alla fynden görs på våren.

Rostand *Tadorna ferruginea* (70, 16)

Sk: 1 ex. Måkläppen 17.2 (Ola Ellerström). 1 hona + 3 juv. Vellinge ängar 18–23.7 (Lars Råberg m.fl.).

Sm: 1 ex. Trummendamarna, Växjö, 6.6–25.7 (Ola Bondesson m.fl.).

Öl: 3 honor mot S Sandby skjutfält, S Sandby 26.7 (Håkan Örtman). 3 honor Eckelsudde 26.7 (Arne Olesen). 1 hona Ottenby 3–4.8 (Harald Persson m.fl.).

Gtl: 2 hannar + 2 honor Rivviken, Sundre 22.7 (Björn Andersson m.fl.). 2 hannar + 2 honor (trol. samma) Stockviken 23.7–5.8 (Leif Carlsson m.fl.).

1 hane + 1 hona Sandar, Öja 28.7–5.8 (Michael Averland m.fl.). 1 ex. Rivet, Sundre 9.9 (Tord Lantz).

Hl: På Getterön fanns 1 ad. hona 27–30.7 och minst 1 hane + 2 honor 1–22.8 (Reino Andersson, Staffan Swedberg m.fl.). 2 ex. Tjolöhölm 13.8 (Lars Carlsson).

Vg: 1 ex. Hullsjön 18.4 (Göran Darefelt m.fl.). 2 ex. (troligen från fågeldammar i Trollhättan) Sjöryd, Dettern 23.8 (Göran Darefelt).

Ög: 1 ad. hona Sättuna, Nybro 20–25.7 (Pär Nilsson, Jörgen Pettersson m.fl.).

Upl: 2 ex. mot S Svenska Högarne, Blidö 5.10 (Bill Douhan).

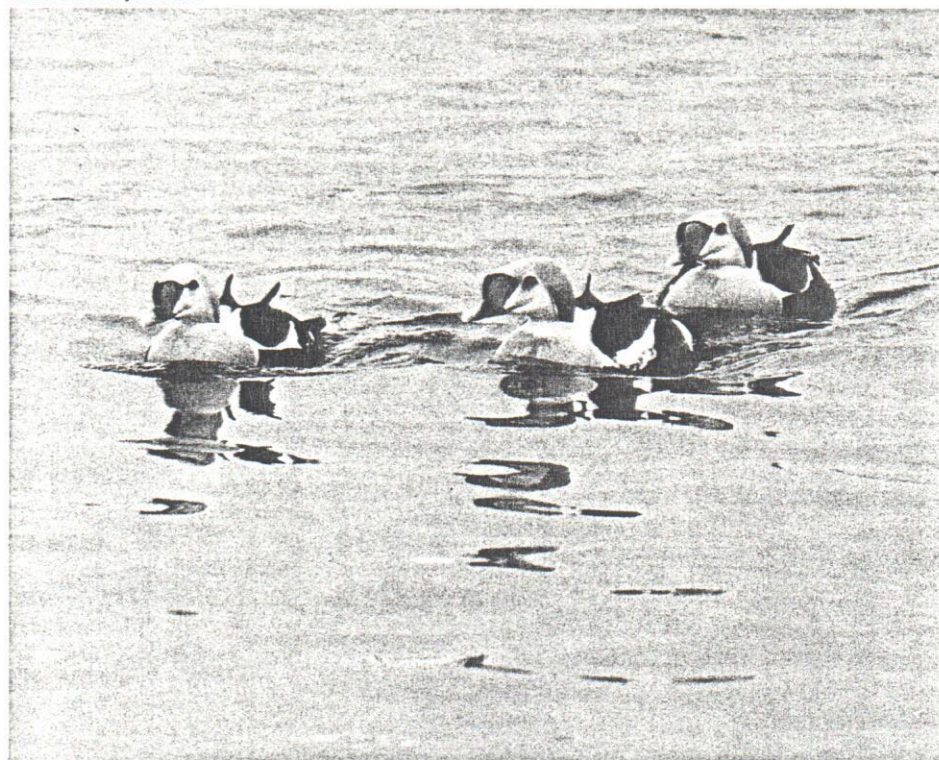
Dlr: 1 hona Hällgrundet, Hovran 6.8 (Göran Johansson, Lars Hansson m.fl.).

Jmt: 2 ex. Tysjöarna, Ås 15.7 (Per Nybons)

Tillägg: *Vstm:* 1 ex. Asköviken 17.4.77 (Kjell-Olof Hedlund, Henry Hirsimäki).

Rostanden har länge räknats till parkflyktingarna utom vad beträffar en del äldre fynd (i synnerhet från 1892–93). Möjligen måste denna uppfattning omprövas efter den mindre invasion som inträffade omkring 20 juli 1990. Som ett absolut minimum måste 4 hannar + 6 honor + 3 juv. ha varit inblandade.

FOTO: SVANTE JOELSSON

Antalet observationer av praktejder ökar stadigt i Sverige, och 1990 blev det hittills bästa året. Hela 126 ex. sågs med en kulmen i samband med östersjöeddrarnas vårsträck i mars-april. Fågellarna på bilden är fotograferade på Varangerhalvön i nordöstra Norge.

dade och det verkliga antalet var säkert större, sannolikt ca 20 ex. Även om det finns friflygande roständer på kontinenten verkar det minst lika troligt att fåglarna var vilda. Rostanden har visserligen minskat i sydosteuropa, men öster om Kaspiska havet är den fortfarande allmän. Det som skulle tala mot ett spontant uppträdande är ungfågellarna på Vellinge ängar som troligen inte flugit någon längre sträcka. Å andra sidan gjordes flera fynd av andra sydostliga arter i slutet av juli t.ex. ägretthäger. Fyndet i *Vstm* var det andra och fyndet i *Jmt* det första i landskapet.

Gravand *Tadorna tadorna*

Upl: Häckning konstaterad då två honor sågs med 4-6 pull. Källens nordsida, Hållnäs 28.7 (Barbro Sjölin-Nilsson).

Ly lpm: 1 hane Örtträsk 17.4 (Rolf Wahlberg gm Johan Elmberg)

Fjärde häckningen i *Upl* och den nordligaste hittills i Sverige. Femte fyndet i *Ly lpm*.

Mandarinand *Aix galericulata* (70, 6)

Sk: 1 ex. Tollarp 24-31.12 (Ulf Jungbeck, Sven Birkedal).

Bl: 1 hane Tving september (gm Björn-Eyvind Swahn). Samma hane Rödeby 25.10-31.12 (Ove Ivarsson).

Vg: 2 ex. Boulognerdammen (parkdam), Skövde 1990 (Thomas Karlsson).

Nrk: 1 hane Odensbacken 21.4 (Jan Gunnarsson).

Vstm: 1 hane Stora Lindessjön, Linde, 20-23.4 (Folke Vennberg, Mats Andersson m.fl.).

Dlr: 2 hannar Österviken, Svärdsjö 11.4 (Olle Ekman, Lina Michels).

Hls: 1 hane Vättnäs, Enånger 23.5 (Håkan Lundberg). 1 par på samma lokal 27.7 (Eva & Robert Stefansson).

Nb: 1 ex. nära Gunnarby, Boden pr. 5 (gm Åke Lindkvist).

Tillägg: *Upl*: 2 hannar Svartnö, Blidö, 20-26.4.79 (gm Bo Granberg). 1 hane Östervåla 8.5.83 (Lars Gustavsson). *Vstm*: 1 ex. Noren, Norberg 25.5.77 (Jan Hellström, Anders Lundin).

Andra och fjärde fynden i *Vstm*, första fyndet i *Hls*. I övrigt normal förekomst.

Snatterand *Anas strepera*

Jmt: 1 par Mattmar 31.5 (Berth Bergman).

Fjärde fyndet i *Jmt*.

Årta *Anas querquedula*

Mpd: 1 par + 6 pull. Hörningsholm 5.6 (Lars Olausson).

Första häckningen i *Mpd*.

Rödhuvad dykand *Netta rufina* (39, 5)

Sk: 1 hane Krankesjön 17.3-19.5 (Martin Gierow m.fl.). 1 hona Krankesjön 24.3 (Håkan Liljeborg). 1 hane Hammarsjön 22-26.9 (Greger Flyckt m.fl.). 1 hane Krankesjön 28.9-25.11 (Per-Olof Andersson m.fl.). 1 hane NV delen Vombsjön 15.12 (Lars Nilsson). 1 hane Ålasjön, Skanör 25-31.12 (Ingemar Andell, Jan Wirén). Troligen 3 ex. totalt.

Ög: 1 hona Furåsa-Hov, Tåkern, 18.8 (Lars & Pär Nilsson).

Srm: 1 ad. hona Svandammen, Nynäshamn 17.7 (Tomas Lundquist).

Fem rödhuvade dykänder hör till de högre årssummor som noterats, om också inte i nivå med de bästa åren i mitten av 70-talet. Fyndet i *Srm* är det fjärde

i landskapet, tidpunkten är också värd att notera eftersom julifynd av denna art är sällsynta.

Bergand *Aythya marila*

Ly lpm: 1 hona + 1 juv. Jengräsmyr, 14 km NV Adak 19.7 (Henrik Sporrang).

Häckningar så långt österut i skogslandet är mycket sällsynta.

Ejder *Somateria mollissima*

Hjd: 1 hane Storsjön 26.10 (Bengt Warensjö).

Fjärde fyndet i *Hjd*.

Praktejder *Somateria spectabilis* (ca 705, ca 159)

Etthundrafemtionio praktedrar är den högsta årssumman hittills. De fem bästa åren hittills för denna art är 1990 (ca 159 ex.), 1989 (ca 106 ex.), 1988 (ca 100 ex.), 1986 (ca 90 ex.) och 1987 (ca 70 ex.), och antalet praktedrar har stigit nästan oavbrutet sedan början av 80-talet. En hane i Påarp *Hl* 28.4-16.8 (Göran Lindh m.fl.) var både den första kända översomringen i Sverige och det första augustifyndet. Därmed har praktedern anträffats årets alla månader. Fyndens fördelning på landskap och på vår- och höstfynd framgår av tabell 3.

Rapport- område Province	Rör- drom Bittern	Vaktel Quail	Småfläckig sumphöna Spotted Crake	Korn- knarr Corn- crake
Sk	15-16	22	29	3
Bl	0	1	0	5
Sm	4	14-16	36	20
Öl	0	12	3	-
Gtl	11	12	18-21	-
Hl	0	3	0	2
Boh	1	1	2	2
Dsl	0	ca 40	3	10
Vg	33-37	24	17-18	18
Nrk	21	9	1	5
Ög	>27	19	6	8
Srm	40	8	10	10
Upl	≥28	>66	14-15	63
Vstm	17	17-18	10-11	22
Vrm	21	8	4	20-21
Dlr	1	7	15	23-28
Gstr	0	2	0	1
Hls	0	8	3	2
Mpd	0	1	3	0
Ång	0	1	4-5	4
Vb	0	2	2	3
Nb	0	0	3	0
Ly lpm	0	2	0	0
Jmt	0	0	0	1
Summa				
Total	>219-227	≥279-282	184-190	222-228

Tabell 2. Antal ropande hannar av rördrom, vaktel, småfläckig sumphöna och kornknarr i Sverige 1989 (= uppgifter saknas).

Number of calling males of Bittern, Quail, Spotted Crake, and Corncrake in 1990 by province (- = no data available).

Alförrädare *Polysticta stelleri* (ca 2 385, ca 135) Etthundtrettiofem alförrädare innebär mer än en halvering av 1988 års rekordsumma (ca 295 ex.), men kan betraktas som en normal årssumma sett över det senaste årtiondet. Fyndens fördelning på landskap och på vår- och höstfynd framgår av tabell 3. Följande inlands- och sommarfynd (juni-aug.) har rapporterats:
Upl: 1 hanne Övre Föret, Uppsala 4-6.4 (Sören Francéen m.fl.).

Nb: 4 ex. 28.6 och 3 ex. 1-3.7 vid Haparanda Sandskär (Jan Andersson, Märta Fredriksson).

Salskrake *Mergus albellus* (häckningar)

Nb: Häckade i holk Germandöudden, Luleå (Ulf Eriksson) och på Lägerön, Töre Skärgård (Anders Hallman).

P lpm: 4 par häckade i Lambur, 25 km O Arvidsjaur, 1 par i Skatträsk, 25 km SO Arvidsjaur, 1 par i Renvallen, 5 km NV Arvidsjaur och 1 par i Ringlet, Arvidsjaur tötort (Folke Lindgren).

Lu lpm: 1 hona + 7 juv. Sevnak, 20 km NV Jokkmokk 23.8 (Sonja Kuoljok).

T lpm: 2 häckningar vid Parakka, 20 km S Vittangi (Kenneth Olofsson).

Normal förekomst bortsett från kushäckningarna i Nb.

Amerikansk kopparand *Oxyura jamaicensis* (19, 0) Inga fynd rapporterade under 1990!

Rättelse: Sk: fågeln i Torreberga dammar 23-27.5.89 (VF 49:400) var en hona inte en hanne.

Bivråk *Pernis apivorus*

Ly lpm: häckning vid Kaskeluokt, Storuman (Tomas Mörtzell, Håkan Rune).

Den tredje häckningen sedan 1960 i Ly lpm.

Brunglada *Milvus migrans*

Sk: Totalt 40 ex., fördelade enligt: april 4, maj 2, juni 5, juli 2, aug. 14, sept. 9, okt. 4. Inga observationer som tyder på häckning gjordes. Dessutom en hybrid brunglada x glada noterad i juni.

Bl: 1 ex. Angelskog, V Ronneby 22.5 (Jan Svanteson). 1 ex. Ramdalslätten 24.5 (Christer Herremo, Paul Andersson). 1 ad. Sölve grustag 12.9 (Patrik Österblad).

Sm: 1 ex. Kessebo, Myresjö 24.4 (Stig Jacobsson). 1 ex. Markestad 27.6 (Peter Berglin, Karin Halvarsson). 1 ex. Sjöby, Skatelöv, 1.7 (Jens Morin). 1 ex. Visingsö 6.8 (Åke Ankarberg). 1 ex. 1K mot S Hörtingerum, Västervik 29.9 (Bimbi Ollberg).

Öl: 1 ex. Frösslundamossen 12.4 (Paul Ginér). 1 ex. Ottenby vardera 6 och 7.5 (Roine Strandberg, Jan Åkerman). 1 ex. Kleva 9.5 (Göran Persson). 1 ex. Näsby 21-26.5 (Anders Lundqvist). 1 ad. Ottenby 25.5 (Anders Blomdahl m.fl.). 1 ex.

Ottenby 26.5 (Tomas Carlsson). 1 ad. Sandby skjutfält 8.9 (Anders Lundqvist). 1 ex. mot S Kastlösa 9.9 (Nils-Arne Thunell m.fl.).

Gtl: 1 ad. Ardre 16.7 (Leif & Hjördis Carlsson). 1 ex. Bengts, Östergarn 27.7 (Jim, Jonas & Gunilla Sundberg). 1 ex. Hundlausar, Vamlingbo 2.8 (Tomas Pärt, Marie Nyman).

Vg: 1 ex. Ytterberg, Hornborgasjön 20-21.5 (Tore & Barbro Axelsson m.fl.). 1 ex. Ransberg, Tibro 21.7 (Arne Holmkvist).

Nrk: 1 ex. Oset 13.5 (Tony Berglund). 1 ad. Segersjö 9.6 (Lage Johnson).

Ög: 1 ex. Lindö, Norrköping, 11.5 (Göran Andersson). 1 ex. Ramshäll-T1, Linköping, 6.7 (Berndth Gustafsson).

Upl: 1 ex. Fågelsundet, Hällnäs 2.5 (Lars Frankenberg m.fl.). 1 ex. Svanberga, Estuna 17.5 (Bill Douhan). 1 ex. Ledskär, Österlövsta 25.5 (Björn Svensson). 1 ex. Arholma, Björkö 31.5 (Lars Tydén). 1 ex. Östersta, Litslena 5.6 (Martin Tjernberg). 1 ex. Ullbro, Enköping 24.6 (Tom Norling). 1 ex. Brosjön, Roslags-Bro 23.7 (Bill Douhan).

Vstm: 1 ex. Hallaren, Möklinta, 30.5 (Stig Öhman). 1 ex. Fröstboviken, Sala, 5.10 (Kriker Ekman).

Dlr: 1 ad. Kallmora, Orsa 19-20.5 (Janne Edelsjö). Vb: 1 ad. Hörnefors, 5.9 (Eskil Nygren).

Ly lpm: 1 ex. Rankbäcken, Sorsele 31.5 (Bernt-Erik Nordenström).

Lu lpm: 1 ex. Koivohedens sopptipp, 20 km SO Jokkmokk 8-9.6 (Mats Karström m.fl.).

Tillägg: Bl: 1 ex. Utlången 2.6.89 (Johan Karlsson).

Vg: 1 ex. Brobacka, Alingsås 15.5.89 (Thomas Svensson, Lars-Åke Thunberg).

Ungefär 80 brunglador under 1990 innebär samma nivå som 1987-1989. Inga observationer som tyder på häckning, men av 15 ex. som sträckte ut från Falsterbo under hösten var 6 juv. (Nils Kjellén). Undras varifrån de kom?

Glada *Milvus milvus*

Sk: Minst 26 säkra och troliga häckningar noterade, vilket givetvis bara är en bråkdel av det totala antalet. 452 ex. varav 86 % juvenila sträckte ut från Falsterbo (Nils Kjellén), en liten minskning jämfört med föregående år. En flock om 232 ex. vid gamla tegelbruket i Fyledalen 28.12 (Lars

Nilsson) är den hittills största i Sverige.

Bl: 2 säkra och 2 möjliga häckningar i västra *Bl*. Ett stort antal observationer, främst i västra delen av landskapet.

Sm: 27 fynd 24.2–22.9.

Öl: 13 observationer av trol. 9 ex. 25.3–12.8

Gtl: 1 ex. Hamra–Vamlingbo 9–10.3 (Göran Pettersson m.fl.). 1 ex. Sundre 25.3 (Harald Norrby). 1 ex. Faludden 17.4 (Lars Blomqvist). 1 ex. Muskmyr, Sundre 23.5 (Mikael Ackelman).

Hl: 1 säker och 6 troliga häckningar i *s* *Hl*. Bara 4 glador har märkligt nog rapporterats från *n* *Hl*.

Boh: 1 ex. Stala, Orust 24.3 (Per-Ove Bengtsson). 1 ex. Grässkär, Uddevalla 3.4 (Dan Korn, Kurt Josefsson).

Dsl: 1 ex. Nilssbyn, Tisselskog 3.4 (Kjell Westerdahl m.fl.).

Vg: 25 observationer av 27 ex. 3.3–5.10. Sedd vid Hornborgasjön 16.4–27.7 (sistnämnda datum 2 ex.).

Nrk: 1 ex. Oset 20.3 (Lars Johansson). 1 ex. Lännäs 4.6 (Jan Gunnarsson). 1 ex. Asker 4–5.8 (Anders Zetterman).

Ög: 1 ex. Holmen, Tåkern, 18.4 (Anders Elf). 1 ex. Horn, S Kinda, 5.5 (Lars Nilsson). 1 ex. SV Tåkern, 25.7 (Nils-Åke Andersson). 1 ex. Hov, Tåkern, 29.7 (Niklas Gustavsson). 1 ex. 1 km SV Stegeborg, Söderköping, 18.9 (Björn-Olov Magnusson). 1 ex. Renstadfällan, Omberg, 6.10 (Henrik Ehrenberg).

Srm: 1 ex. Söderlänna, Länna 3.4 (Joakim Ed). 1 ex. Sätterstamaden, Sättersta 31.5 (Lennart Wahlnén). 1 ex. Rinkebybron, Jönåker 4.8 (Kjell Karlsson). 1 ex. Flassbro, Mellösa 5.8 (Urban Rundström).

Upl: 1 ex. vid fjolårets häckningslokal i Harbo 17.3–2.6 (Leif Arvidsson, Allan Lundin). Tillfälligt observerades 2 ex. 8.4 (Owe Rosengren, Tommie Jonsson). 1 ex. mot NO Ledskär, Österlövsta 27.3 (Mats Edholm m.fl.). 1 ex. Laduviken 6.4 (Tomas Carlberg). 1 ex. mot NO Hässelby, Börje 9.5 (Håkan Andersson). 1 ex. Grystaviken, Veckholm, 9.5 (Hans Ackered). 1 ex. mot NO Hossjön, Knutby, 15.5 (Mats Edholm). 1 ex. Ledskär 17.5 (Erold Coleman). 1 ex. mot NV Kyrkviken, Alsike, 3.6 (Ingemar Ahlén). 1 ex. Sätuna gård, Björklinge, 14.7 (Nils Carlsson). 1 ex. överflygande Haga, Enköping, 20.8 (Jan Andersson).

Rapport- område Province	Praktejder		Alförrädare		Bredstjärtad labb		Vittrut	
	<i>King Eider</i>		<i>Steller's Eider</i>		<i>Pomarine Skua</i>		<i>Glaucous Gull</i>	
	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst	Vår	Höst
	Spring	Autumn	Spring	Autumn	Spring	Autumn	Spring	Autumn
Sk	3	11	4	1	1	33	5	1
Bl	8	3	4	1	1	1	4	0
Sm	4	13	0	0	0	49	3	3
Öl	16	3	10	2	5	3	16	3
Gtl	8	2	ca 40	5	0	5	6	0
Hl	59	5	3	1	7	38	3	0
Boh	0	0	0	0	0	13	5	2
Vg	0	0	0	0	0	9	7	0
Ög	0	0	0	0	0	0	1	0
Srm	2	9	1	1	1	2	1	0
Upl	3	1	10	1	0	1	4	0
Vstm	0	0	0	0	0	0	1	0
Vrm	0	0	0	0	0	1	1	0
Gstr	0	2	10	2	0	2	1	0
Hls	0	1	8	0	0	5	0	0
Mpd	0	0	1	0	0	9	2	1
Ång	3	0	1	0	0	0	0	0
Vb	2	1	9	1	25	1	1	0
Nb	0	0	ca 19	0	0	1	0	0
Jmt	0	0	0	0	0	0	1	0
Summa								
Total	108	51	ca 120	15	40	173	62	10

Tabell 3. Antal praktejdrar, alförrädare, bredstjärtad labb och vittrut per rapportområde under första och andra halvåret 1990.

Numbers of King Eider, Steller's Eider, Pomarine Skua and Glaucous Gull during the spring and autumn 1990 by province.

Vstm: 1 ex. Gnien, Ramnäs, 17.3 (Sören Larsson m.fl.). 1 ex. Järnboås 9.4 (Kjell Store).

Tillägg: *Sm*: 1 ex. Rottne, Söraby, 31.3.86 (Andreas Malmqvist) 1 ex. Slätten, Söraby, 5.4.88 (Johan Sandström, Andreas Malmqvist) 1 ex. Möckelnäs, Stenbrohult, 13.4.89 (Ulf Wiklander m.fl.) 1 ex. Borsjön, Söraby, 13.4.89 (Johan Sandström m.fl.) 1 ex. Marholm, Agunnaryd, 22.5.89 (Ulf Wiklander m.fl.) 1 ex. Borsjön, Söraby, 20.8.89 (Andreas Malmqvist, Torgny Eriksson) *Hl*: 1 ex. Anneberg 20.8.89 (Martin Boberg). *Boh*: 1 ex. Lillesjö, Uddevalla 14.4.89 och 16.9.89 (Rolf Ryberg). *Upl*: 1 ex. Funbosjön, Funbo 12.7.87 (Mattias Nordlund). Rättelser: *Vb*: 1 ex. Bergön, Umeå 26.6.89 (VF 49:401) skall vara 24.4.89.

Bortsett från den lilla minskningen i Falsterbo

finns det inget som tyder på någon större förändring av den skånska stammen. Det går trögt med expansionen utanför *Sk*, bestånden i *Hl* och *Bl* ökar bara långsamt och de sedan flera år väntade etableringarna i *Sm* och *Vg* dröjer. Fjolårets häckning i *Upl* upprepadades tyvärr inte 1990.

Brun kärnhök *Circus aeruginosus*

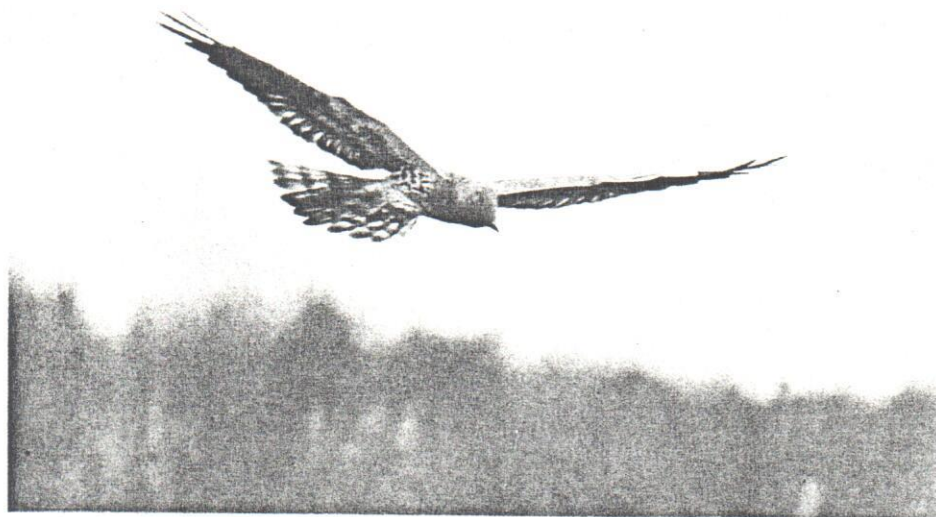
Dlr: 1 par häckade Norrviken, Sollerön (Gunnar Lind).

Jmt: 1 hona el. juv. Ändsjön, Frösön 11–20.5 (Per Nybons).

Tillägg: *Hjd*: 1 hona Storsjö kapell 4–5.6.84 (Stefan Björklund, Stig Öhman). 1 hona Flatruet 17.6.89 (Åke Rindesjäll, Georg Andersson).

Den andra häckningen i *Dlr*, det femte fyndet i

FOTO: ALF LINDERHEIM

Ängshöken ser ut att både öka och sprida sig i landet. Möjligen häckade den i nio olika landskap 1990.

Jmt och första och andra fynden i *Hjd*. Det fynd som refererades som det första i landskapet i förra årets rapport (VF 49:401) blir därmed det tredje.

Ängshök *Circus pygargus* (utanför *Öl*)

Sk: En möjlig häckning i SÖ Skåne. I övrigt 67 observationer fördelade på: april 4, maj 17, juni 11, juli 8, aug. 17, sept. 10.

Bl: Misstänkt häckning nära Bräkne-Hoby (L-E Carlsson). 1 hona Ramdala 5.5 (Göte Ericsson). 1 ad. hona Utlängan 31.5 (Anders Eriksson m.fl.). 1 (annan) ad. hona Utlängan 1.6 (Anders Eriksson m.fl.). 1 hona Utklippan 9.6 (Göran Andersson). 1 hane mot SV Utlängan 8.9 (Anders Blomdahl, Jan Svantesson).

Sm: 1 lyckad, 1 misslyckad och 3 troliga häckningar i Kalmartrakten (Hans-Gunnar Svensson m.fl.). 1 ad. hane Sladö-Långskär, Västervik 5.8 (Matias Rundberg).

Gtl: 7 häckningar (2 på Färö, 5 på Storsudret).

Hl: 1 hona Getterön 8.5 (Mikael Larsson m.fl.). 1 hona Stjärnarp, Halmstad 9.5 (Magnus Ferdinandsson). 1 hona Trönningeängarna 12.5 (Anders Wirdheim). 1 hona Påarp 12.5 (Göran Lindh m.fl.). 1 1K Himle, S Varberg 5.9 (Mikael Nord). 1 ad. hane Galtås, N Glommen 5.9 (Jörgen Fagerblom).

Dsl: 1 3K+ hane Skerrud, Gestad 7.5 (Lars Andersson).

Vg: 5 par (egentligen 3 hanner + 5 honor) häckade och fick ut 12 ungar på en lokal (Bengt Petterson). 1 hane + 2 honor Östen 9.5–13.6 (Torbjörn Gustafson m.fl.). Dessutom 9 observationer 6.5–21.8.

Nrk: 1 hona Kvismaren 12–19.5 (FKVF).

Ög: En häckning: 1 par fick ut två ungar, N Tåkern (Anders Elf). Dessutom 1 hane Vadstena, 13.5 (Anders Elf). 1 hona Ramstad, Tåkern, 6.6 (Anders Elf).

Srm: 1 hane Skavsta, Nyköping 6.6–2.7 och 1 par på samma lokal 6–13.7 (Kjell Karlsson). 1 hane Lund, Stigtomta 11.7 och 15.9 (Kjell Karlsson). 1 hane Svärta k:a 2.8 (Kjell Karlsson). 1 hane Svärta gård, Svärta 11.8 (Kjell Karlsson).

Upl: Misslyckad häckning på en lokal och möjliga/troliga häckningar på två andra lokaler. Dessutom 12 observationer av 13 ex. 4.5–22.7.

Vstm: 1 par häckade (3 ungar) väster om Kungsör (Per Lindh, Olle Sköld m.fl.). 1 hane Färjebron, Fläckebo, 18.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 hona Ålsvarsta, Västerfärnebo, 24.5 (Karl-Gunnar Källebrink, Thore Lindberg). 1 hona Kängsbo, Kila, 29.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 hane Tortuna 29.6 (Mikael Hedman). 1 hane Nötmyran, Västerfärnebo, 31.7 (Einar Marklund). 1 hona på samma lokal 1.8 (Hans Larsson, Per Magnusson).

Vrm: 1 2K hane Ed, Kilsviken 2.6 (Torbjörn Svensson). 1 2K hona Gelleråsen, N Karlskoga

11.6–4.7 (Toni Berglund m.fl.).

Dlr: 1 hane Hovran, Hedemora 25.7 (Jan-Erik Westlund).

Tillägg: *Upl*: 1 ad. hane Väsby, Brosjön, Roslags-Bro 12.6.89 (Runar Söderberg).

Fortsatt ökning på "fastlandet" där omkring 15 par torde ha häckat/gjort häckförsök även om bara 8 med säkerhet lyckades. Häckningen i *Vstm* var den första i landskapet. Sju par på *Gtl* är ett tämligen högt antal. Fynden i *Dsl* och *Dlr* var de första resp. tredje i landskapen.

"Stängshök" *Circus macrourus/pygargus*

Äng: 1 1K Järnäsudden, Nordmaling 14.9 (Christer Olsson).

Första fyndet i *Äng*.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Sk: 1 par häckade för andra året i rad framgångsrikt i Fyledalen, två ungar blev flygga (fl.obs.).

Rykten om häckningar finns från flera andra sydsvenska landskap, men tyvärr inga konkreta uppgifter.

Aftonfalk *Falco vespertinus* (ca 1185, ca 108)

Sk: 1 hane Bökeskogs slott 30.4 (Sven Waldemarsson). Minst 6 olika (1 ad. hane, 1 ad. hona, 2 2K hanner, 2 2K honor) vid Krankesjön 8.5–9.6 (fl.obs.). 1 ad. hane Pulken 10.5 (Hans Cronert). 1 hane + 4 honor St Mosse 12.5 (Gunnar Jarl). 1 2K hona + 1 ad. hona Hercules dammar 13.5 (Greger Flyckt, Ola Ellerström m.fl.). 1 2K hane Håslövs ängar 13.5 (Greger Flyckt). 1 2K hane Pulken 14.5 (Benny Lorentzon). 1 hona Kullen 14.5 (Johan Hammar). 1 hona Lomma inre dammar 14.5 (Anders Jönsson). 1 hona Hercules dammar 24.5 (Gudrun Bremle, Håkan Jansson). 1 ad. hane Ängelholms jvstn 5.6 (Thomas Rönnertz). 1 ex. Everöds flygplats 12.6 (Sven Birkedal). 1 hona Falsterbo 1.9 (Jan Kiel). 1 juv. Simrismarken 9.9 (Jesper Segergren). Totalt 24 ex.

Bl: 1 hona Siesjön 11.5 (Patrik Österblad) (även sedd i *Sk*). 1 ad. hona Halsjön, Kallinge 29.5–2.6 (Anders Blomdahl m.fl.).

Sm: 1 hona mot V Dragskär, Oskarshamn 1.5 (Tommy Larsson, Roland Jansson). 1 ad. hane Björksebo, Vena, Hultsfred 10.5 (Peter Nilsson).

FOTO: BJÖRN UHR

Två kungörnsungar kom på vingarna i Skåne 1990. Rykten om andra häckningar i Sydsverige florerar, men har inte kunnat bekräftas.

1 hona Havravikasjön, Markestad 13–17.5 (Roland Ljunggren m.fl.). 1 hona Askaken, Lidhult, 15.5 (Krister Wahlström). 1 hona Uknö Glo, Gamleby 20.5 (Bo Lewander m.fl.). 1 hane Markestad 9–17.7 (Björn Bengtsson).

Öl: 34 observationer av ca 18 ex. 8.5–14.6 och 7 observationer av ca 5 ex. 30.7–11.10. Av höstobservationerna är 1 juv. Ottenby 30.7 (Magnus Hellström) värd att notera.

Git: 19 observationer av 22 ex. 10.5–1.6 och 3 observationer av 3 ex. 6–30.7.

Hl: 1 ad. hane Agerör 7.5 (Björn Andersson). 1 hona Sällstorp, NO Varberg 16–17.5 (Mikael Nord m.fl.). 1 juv. hane Morups Tånge 19.5 (Jimmy Stigh). 1 hona mot N Mellbystrand 22.5 (Jan Hillgård). 1 hona mot NO Påarp 27.5 (Magnus Ferdinandsson).

Bob: 1 hane Marstrand 1.6 (Mats Raneström).

Vg: 1 ad. hane Hornborgasjön 12–14.5 (Jörgen Fritzson m.fl.). 1 hane Skogen, Östen 13.5 (Claes-Ola Persson). 1 2K hane + 1 2K hona S. Maden, Östen 14.5 (Christian Lundgren, Timo Niiranen). 1 ad. hane Månstad, Tranemo 15.5 (Göran Nord). 1 ad. hane Öresten, Skene, Mark m. 5 (Dorje Börjesson m.fl.). 1 ad. hane Attorp Götåkra, Ulricehamn 19–21.5 (Sven & Barbro Carlén m.fl.). 1 ad. hane + 1 ad. hona Sjöröd, Dettern 20.5 (Göran Darefelt). 1 ex. Ängsmossen, Lerum 20–25.5 (Tommy Aronsson). 1 ad. hane Flian, Hornborgasjön 27.8 (Peder Fält).

Nrk: 1 2K hane Kvismaren 24–28.5 (FKVF). 1 ad. hane Segersjö 24.8 (Lage Johnson).

Ög: 1 hane Hov, Tåkern, 11.5 (Jan Henriksson, Magnus Svensson).

Srm: 1 hane Landsort 27.5 (Landsorts fstn, Göran Ettestam m.fl.).

Upl: 1 hona Hjälstaviken 7.6 (Sören Lindén, Lars-Olof Ljungdahl).

Vstm: 1 ad. hane Gnien, Ramnäs, 19.6 (Sören Larsson).

Vrm: 1 2K hona Ölmeviken 12–13.5 (Anders Boström m.fl.).

Hls: 1 2K Korsholmsudden 9.5 (Stefan Persson, Tord Swales). 1 ad. hane Maden, Ålsjön 29.5 (Stefan Persson, Tord Swales).

Vb: 1 hane Backens kyrka, Umeå, 19.5 (Christer Olsson). 1 2K hane Stora Fjäderägg, 28.5 (Eskil Nygren). 1 hona Stora Fjäderägg, 29.5 (Eskil

Nygren). 1 subad./ad. hane Stora Fjäderägg, 8–9.8 (Niklas Lindberg, Björn Olsén).

Tillägg: *Srm*: 1 subad. hona Källviks brygga, Trosa 18.6.87 (Laine Boresjö). *Upl*: 2 honfärgade Hosjön, Knutby, 4.6.64 (Wilhelm Dietrichson). *Ang*: 1 hona Ängersjön, Hörnefors 4.8.89 (Stefan Delin gm Christer Olsson).

Rättelser: *Vstm*: 1 ex. Askövik 27.5.89 dementeras.

Ca 108 aftonfalkar är en hög årssumma, men långtifrån något rekord. Fynder i *Sk* 30.4 är extremt tidigt men ett par aprilfynd noterades även 1989, det tidigaste 23.4. Fynden i *Hls* var de fjärde och femte i landskapet.

Jaktfalk *Falco rusticolus* (ca 325, ca 40)

Sk: 1 2K Arlövs ängar 9.2 (Kenneth Bengtsson). 1 ex. Näsbyholm 10.2 (Johan Hammar m.fl.). 1 ex. Börringesjöns östsida 25.2 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.). 1 mycket ljus subad. Sjötorp 15.4 (Christer Sjögren). 1 juv. Skanörs Ljung 21.10 (Klaus Malling Olsen, Rasmus Starck). 1 ex. Lunds reningsverk 22.10 (Sven-Erik Torhell). 1 ex. Arlövs ängar 8.12 (Jesper Segergren, Roy Blad). Sammanlagt troligen 3 ex.

Bl: 1 ex. Lindö 30.4 (Elving Persson).

Sm: 1 juv. Gnosjö 16.2 (Arne Holmkvist). 1 juv. Sjöby, 31.3 (Anders Engström, Jens Morin). 1

juv. Lasarettet, Oskarshamn 4.11 (Anders Paul-sevd).

Öl: som mest 3 juv. Ottenby 6–22.10 och 1 juv. på samma lokal 31.10–1.11 (Ottenby fstn, Magnus Hellström m.fl.). 1 juv. Stenåsa 6.10 (Staffan Rodebrand). 1 1K Sebybadet 10.10 (Joakim Hagström m.fl.). 1 1K Gräsgårds k:a 22.10 (Anders Lindén m.fl.). 1 juv. Stenboudd 25.10 (Per-Eric Betzholtz m.fl.). 1 1K Stenboudd 26.10 (Anders Lindén m.fl.). 1 ex. Båden 26.10 (Ulf Skyllberg m.fl.). 1 juv. mot S Stenåsabadet 28.10 (Pekka Westin). 1 juv. Gårdbyhamn 28–29.10 (Håkan Örtman m.fl.). 1 juv. Stenåsabadet 6.11 (Stefan Wahlstedt). 1 ex. Bröttorpsören 28.12 (Håkan Örtman). Uppskattningsvis 8 ex. totalt.

Git: 1 juv. Faludden 7.1–8.4 (Olof Armini m.fl.). 1 juv. Västergarns utholme 4.2 (Olof Armini). 1 juv. Grötlingboudd 10.2 (Michael Averland, Göran Pettersson). 1 ex. Närsholmen 16.2 (Göran Pettersson).

Hl: 1 2K Getterön 18.3–5.4 (Mikael Nord m.fl.). 1 ex. Galtabäck 11.4 (Reino Andersson, Pär Sandberg).

Bob: 1 ex. Storön, Väderöarna 10.3 (Stig Jacobs-son, Anders Magnusson). 1 subad./ad. Hamnen, Uddevalla 5.10 (Rolf Ryberg). 1 ad. hona Fröland, Uddevalla 27.10 (Ingemar Åhlund, Karl David Arvidsson).

Rapport- område Province	Pilgrimsfalk <i>Peregrine Falcon</i>	Turturduva <i>Turtle Dove</i>
Sk	43	15
Bl	8	16
Sm	18	5
Öl	ca 15	ca 35
Gtl	34	25
Hl	—	4
Boh	—	1
Dsl	2	1
Vg	ca 60	8-9
Nrk	7	2
Ög	37	>9
Srm	10	7
Upl	21	6
Vstm	8	1
Vrm	2	4
Dlr	3	0
Gstr	2	0
Hls	2	0
Mpd	2	1
Ång	0	1
Vb	15	7
Nb	15	0
Hjd	0	1
Ly lpm	1	0
Lu lpm	0	1
T lpm	1	0
Summa		
Total	ca 305	ca 150

Tabell 4. Antal observationer av pilgrimsfalk och antal turturduvor per rapportområde 1990.

Numbers of observations of *Peregrines* (outside breeding areas) and number of *Turtle Doves* 1990, by province.

Vg: 1 ex. Tranemosjön 23.8 (Sigvard Lundgren). 1 ex. Hullsjön 8.10 (Stefan Lindquist, Lars Andersson).

Nrk: 1 ex. Kvismaren 2.3 (Anders Karlsson).

Ög: 2 ex. Hov-Bjälbo, NO Tåkern, 31.1 därefter 1 ex. till 15.2 (Christer Elderud). 1 ex. 1K Svålinge, Tåkern, 7.11 (Anders Elf).

Srm: 1 ex. (trol. juv. hona) mot SV Enskär, Bålinge 12.11 (Hartsö-Enskär fågelstation).

Upl: 1 ex. rastade Söderarms fyr 11.3 (Lars Tydén). 1 juv. Lövsstälten, Danmark-Funbo 23.9-28.10

(Bengt Säfström, Andreas Blom m.fl.). 1 ex. Sör-sjön, Tämnanen 24.11 (Leif Arvidsson). 1 juv. över Ekoln, Krusenbergs, Alsike 28.12 (Ingemar Ahlén).

Dlr: 1 ex. Limsjön, Leksand 1.10 (Staffan Muller). 1 ex. Gutdalens fåbodrar, NO Mora 18.11 (Timo Melakari).

Mpd: 1 ad. Stornäskajen, Alnö 18.3 (Bengt Allberg).

Vb: 1 subad. Degernäs, Umeå 27.9 (Per Hansson).

Nb: 1 ex. Haparanda Sandskår vardera 2.9, 4.9 och 22-23.9 (Jonas Nilsson, Thomas Hillkjaer).

Ly lpm: Observerad på tre lokaler i Ammarnäsområdet (LUVRE).

P lpm: Observerad på en lokal i Ammarnäsområdet (LUVRE).

T lpm: Häckning konstaterad utanför fjällkedjan i östra delen av T lpm (Jan-Olov Hedin).

Tilllägg: Upl: 1 ex. Söderarm 9.12.89 (Lars Tydén).

Med ca 40 jaktfalkar nedanför fjällen blev 1990 ett lika bra år som 1989 vilket var det bästa hittills i "modern tid". Fördelningen i tid och rum var normal, men fynden i Dlr (där arten bara rapporteras 4 gånger 1976-89) och häckningen i skogslandet i T lpm är värda att notera. Häckningar i barrskogszonen har dock rapporterats förr, bl. a. i Karesuando i början av seklet. Vad beträffar förekomsten i Dlr så bedömer Rrk Dlr att jaktfalk troligen upptäder regelbundet i fjälltrakterna i nordväst men häckar på norska sidan av gränsen, rapporteringen från dalafjällen är dock mycket bristfälligt.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Totalt 25 häckningar i Sverige fördelade på 2 i Hl, 4 i Boh, 1 i Dsl, 1 i Vg, 1 i sydöstra Sverige, 1 i Västerbottens län och 15 i Norrbottens län. Ytterligare 4 stationära par fanns i Västsverige (2 i Hl och 1 i vardera Boh och Vg) utan att häcka. I Västsverige blev 19 och i Norrbotten 36 ungar flygga. Dessutom sattes ytterligare 40 ungar ut genom "hacking" i Västsverige. Av paren i Norrbottens län häckade 11 på klippfyllor och 4 på myrar (Tommy Järås). Utöver de häckande paren rapporterades ca 305 observationer av pilgrimsfalk i Sverige (exkl. Hl och Boh), vilket är det högsta antalet "i modern tid". Fördelningen på landskap framgår av tabell 4.

Vaktel *Coturnix coturnix* (ca 1335, ca 280)

Tvåhundraåttio spelande vaktlar är bara knappt 2/3 av de 435 ex. som rapporterades 1989, men ändå nästan dubbelt så många som det närmast bästa året "i modern tid" (1983 då ca 145 vaktlar hördes). Vaktlarnas fördelning på landskap framgår av tabell 2. Följande säkra eller troliga häckningar noterades:

Dsl: Vid Skällebyn, Ånimskog hördes 1 ex. 20.5-m.7 och 3-4 ex. sågs på samma lokal ult.8-pr.9, eventuellt en ungvaktlar (Dan Nilsson).

Vg: 1 häckning Långjum, Vara där en kull om 7-8 ex. sågs 5.9 (Magnus & Mikael Liden). 4 ex. hade spelat på samma lokal 23.6-28.7.

Upl: Häckning Huddunge där en kull observerades (Carl-Fredrik Lundevall).

Häckning har därmed konstaterats tre år i rad i Upl och trots att motsatsen sägs i Sveriges Fåglar (s. 105) verkar det klart att vakteln har ökat i antal sedan ungefär 1980. Liksom 1989 rapporterades koncentrationer av vaktlar inom begränsade områden från flera håll (t.ex. 10 ex. Ripa i Sk 16.7). Helt i särklass var dock området Skerrud-Gestad-Bolstad i Dsl där ca 35 ex.(!) hördes ult. juni (Ingemar Johansson, Göran Darefelt m.fl.), minst 6 ex. fanns kvar ännu 24.7 (Göran Darefelt). Värt att notera är också 1 ex. Sikmyran, 15 km NO Lycksele 19.6 (Henrik Sporrang) och 1 ex. Hedlunda, S Lycksele 1-23.7 (Herbert Axelsson, Per Hansson) vilket är andra och tredje fynden i Ly lpm.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (Antal spelande hannar: 1986 och 1987 ca 180, 1988 ca 280, 1989 ca 205, 1990 ca 185)

Antalet småfläckiga sumphönor fortsatte att minska jämfört med 1988 och 1989. Den landskapsvisa fördelningen framgår av tabell 2. Från följande lokaler rapporterades mer än en ropande hannar: Sk: Kvarnäsaviken (5), Ekenabben (4), Pulken (3), Tya myr (3), Jössa myr (2), Håslövs ängar (2). Sm: Drevsjön (6), Draven (5), Horsjön (4), Stensjöholm (3), Hulingen (2), N Bolmen (2). Gtl: Träskmyr (4-5), Gervalde (2-3), Muskmyr (2-3), Mölnorträsk (2).

Vg: Hornborgasjön (5), Söne Mad (2-3), Östen (2), Dättern (2).

Ög: Tåkern (6).

Srm: Lövsjön (2).

Vstm: Fläcksjön (2), Askövik (1-2).

Vrm: Kilsviken (2).

Dlr: Limsjön (7), Svinesjön (2).

Ång: Skärjavan (1-2).

Egenartat nog var alltså Limsjön i *Dlr* den bästa lokalen i landet för småfläckig sumphöna under 1990. Följande höstfynd och observationer utanför artens normala utbredningsområde rapporteras:

Sk: 1 ex. Flommen 17.8 (Göran Walinder, Ola Svensson).

Hl: 1 ex. Getterön vardera 23.8 och 16.9 (Reino Andersson, Staffan Swedberg m.fl.).

Srm: 1 ex. Strandstuviken 20.8 och 30.8 (Snäckviksprojektet).

Upl: 1 ex. Övre Föret 30.9 (Matthias Andersson m.fl.).

Jmt: 1 ex. Svenstavik 23.6 (Bertil Roos).

Nb: 1 ex. Fågelträsket, Kalix 6 (Anders Hallman).
1 ex. hörd Haparanda Sandskär 4-5.7 och 24.8 (Erik Nordström m.fl.). 1 ex. Malören 21.7 (Oskar Lindberg).

Mindre sumphöna *Porzana parva* (ca 131, 5)

Gtl: 1 ex. med honläte Fardumeträsk 23.4-26.6 (Torsten Green-Peterson), den 8.5 dock 2 ex. (Robert Kavhed).

Vg: 1 sp. (hanläte) Sjörsjöns, Hällekis, Väneren 3-18.6 (Bengt Petterson m.fl.).

Upl: 1 sp. (hanläte) Sörsjön, Tämnaren 24.5 (Leif Arvidsson).

Hls: 1 hane Bergön, Rogsta 3-9.6 (Sigvard Carlsson m.fl.).

Fem ex. är normalt för senare år men betydligt mindre än vad som var normalt i början av 1980-talet. Fjärde fyndet i *Hls*.

Kornknarr *Crex crex* (utanför Öl och Gtl) (ca 2210, ca 225)

Tvåhundra-tjugofem kornknarrar är den tredje högsta årssumman på senare år. Endast 1989 (330 ex.) och 1968 (231 ex.) noterades flera medan summan 1988 också slutade på 225 ex. Den landskapsvisa fördelningen framgår av tabell 2. En häckning rapporterades:

Vg: Häckning konstaterad Lena, Vårgårda (Stefan Hult, Osborn Lindberg).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Ås lpm: 1 ad. + 4-5 pull. 1 km S Åsele kraftstation (Erik Kilander).

Den andra häckningen i *Ås lpm*.

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus*

Sk: 15 hannar + 8 honor i SV Skåne, 8-9 par häckade och fick ut 6 flygga ungar. De 4-5 paren på Ängsnäset misslyckades helt, alla 6 ungarna kom från de 4 paren på Vellinge ängar. Enda fyndet utanför SV-Skåne var 1 ex. Farhult 15.4 (Kaj Möller m.fl.).

Öl: 1 ex. Eckelsudde 22-24.5 (Pelle Adenäs, Roine Strandberg m.fl.).

Bob: 1 hona Vallerö, Orust 27.3 (Folke & Kristina Sjöberg).

Fortsatt långsamt nedåtgående tendens och dåliga häckningsresultat i *Sk* tycks ge föga hopp om att den svartbenta strandpiparen skall överleva som svensk häckfågel på sikt. Frånvaron av fynd i *Hl* där arten hittills varit årsvisst är anmärkningsvärd. Fyndet i *Bob* är det fjärde i landskapet "i modern tid", men arten häckade faktiskt på Hisingen i mitten av 1800-talet.

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Ly lpm: ca 5 ex. Storuman 29.8 (Björn Olsén).

Tredje fyndet i *Ly lpm*.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Ly lpm: ca 10 ex. Storuman 29.8 (Björn Olsén).

Andra fyndet i *Ly lpm*.

Kärnsnäppa *Calidris alpina schinzii* (häckningar och observationer som tyder på häckning)

Sk: En inventering gav 120-141 häckande par varav 92 % vid kusten (Anser 29:261-272).

Bl: 1 par häckade troligen Torhamn (Anders Kihlberg m.fl.).

Öl: Mycket få rapporter, endast tre spelade rapporterade, 2 vid Beijershamn och 1 vid på allvaret vid Övre Segerstad (Rrk Öl).

Gtl: Inga aktuella uppgifter om den häckande stammen.

Hl: 3-5 par Båtafjorden (Hans Nyström, Donald Blomqvist m.fl.), 14-15 par Getterön (Donald Blomqvist m.fl.), 2 par Tjolöholm (Donald Blomqvist m.fl.), 2-3 par Åskatorp (Johan Wallander,

Donald Blomqvist m.fl.), 2 par Klosterfjorden (Donald Blomqvist, Mikael Käll m.fl.), 1 par Sik (Donald Blomqvist m.fl.).

Bob: 3 par häckade framgångsrikt Ödsmåls kile och 4 ungar blev flygga (Donald Blomqvist, Olof Johansson). 2 par häckade troligen på en lokal på Orust (Bertil Berntsson m.fl.).

Vg: 3-4 ex. spelade Hornborgasjön, men ingen häckning kunde konstateras (Peder Fält, Hans-Erik Johansson).

Upl: 1 par + 1 ex. observerades regelbundet på Ledskärsängarna, Österlövsta 21.4-4.6 under omständigheter som indikerade häckning eller häckningsförsök (Owe Rosengren m.fl.).

Skattningen i förra årets rapport att den svenska häckande stammen av *schinzii*-kärnsnäppor uppgår till ca 350-450 par står sig.

Dubbelbeckasin *Gallinago media* (ca 830, ca 135)

Etthundratrettiofem dubbelbeckasiner i Sydsverige är den högsta summan "i modern tid". Fördelningen av fynd per landskap och på vår och höst framgår av tabell 1. En påfallande tendens de senaste åren är att ett ökande antal spelade beckasiner uppträder vid slättsjölokaler i södra Sverige. Under 1990 var två tredjedelar av vårfynden spelade individer. Anmärkningsvärda koncentrationer av spelade fåglar rapporterades från flera håll: *Vg*: Totalt 7 spelade på tre lokaler vid Östen 4-22.5 (Torbjörn Gustafson m.fl.) 5 ex. spelade på lika många platser vid Hornborgasjön 9-22.5 (fl.obs.). 4 spelade + 1 ex. uppstött Söne Mad 10.5 (Kjell Svensson). 2-4 ex. sp. och 7 ex. sedda Hullsjön 19.5 (Göran Darefelt, Börje Broström). *Nrk*: Max 5 ex. sp. Oset 8-25.5 (Joakim Johansson), max 4 ex. sp. Tysslingen 9-18.5 (Anders Karlsson).

Förutom de spelade fåglarna noterades ytterligare 4 ex. vid Hornborgasjön 22.5 (Peder Fält, Kjell Svensson) och 1 ex. 2.8 (Marcus Sundberg, Niclas Fällström). Det sistnämnda fyndet är mycket tidigt för att vara en höststräckande fågel och 1989 stöttes dessutom en dubbelbeckasin ute i Hornborgasjön i mitten av juli. Hornborgasjön var en av de sista lokaler i Sydsverige där dubbelbeckasinen häckade (på 1930-talet), är möjligen en återkolonisation på gång? Följande rapporter har inkommit från artens häckningsområden:

FOTO: LARS CARLSSON

Utvecklingen pekar nedåt för de svenska skräntärnorna. Förra året häckade ca 500 par jämfört med omkring 900 par i början av 1970-talet.

son). 140 ex. och 30 bon N Innerviksfjärden, 28.5 (Urban Grenmyr). Dessutom ett stort antal observationer under häckningstid inklusive många fåglar i Skellefteåtrakten vilket är något nytt (Rrk Vb).

Nb: Häckade vid Revelsudden, 5 km N Luleå där 5 juv. sågs 29.7 (Mattias Nordlund).

Ly lpm: 6 ex. Ljungby, Adak 29.5 (Jan Banstorp). 1 ad. Hemavandelat 11.8 (Frank Johansson).

Lu lpm: Minst 4 par häckade Tjuoltajegge, 10 km N Porjus (Stig Jacobsson, Mats Karström).

T lpm: 2 flygga 1K Kuoksu, 14 km O Vittangi 18-19.8 (Jan-Olov Hedin m.fl.).

Dvärgmåsen tycks i motsats till nästan alla andra måsar och tärnor vara stadd i expansion som häckfågel. Kolonin i N Innerviksfjärden är den största i Sverige hittills. Häckningen i *Lu lpm* är både den första häckningen och det första fyndet i området medan fynden i *Ång* och *Ly lpm* är nr 5-8 resp. 5-6. Häckningen i *Ög* torde vara den nionde i landskapet.

Vittrut *Larus hyperboreus* (ca 865, ca 72)

Antalet vittrutar var normalt för senare år. Fyndens fördelning framgår av tabell 3. Inlandsfynd och andra anmärkningsvärda observationer:

Sm: 1 2K Visingsö 2.4 (Åke Ankarberg).

Öl: 1 ad. Sebybadet 18.8 (Christian Cederroth).

Vittrutar anträffas mycket sällan i Sverige i augusti, men detta är andra året i rad detta händer på *Öl*. *Hl*: 1 2K Galtabäck 17.6 (Mikael Karlsson, Joakim Karlsson).

Vg: Max 2 2K Hjo 7.1-7.3 (Claes-Ola Persson m.fl.). 1 2K samma lokal 5.4 (Claes-Ola Persson m.fl.). 1 ex. Vänersborgsviken 20.1 (Göran Darefelt). 1 2K Blekviken, Otterbäcken 23.2 (Birger Gustavsson). 1 2K Mullsjön, Hjo 1.4 (Claes-Ola Persson m.fl.). 1 2K Fljan, Hornborgasjön 19.5 (Åke Abrahamsson, Christer Larsson).

Ög: 1 2K Hästholmen 1-5.1 (Lars Nilsson, Per Milberg m.fl.).

Upl: 1 ex. Högdalatippen-Vallentunasjön 1.1-24.2 (Seppo Haavisto m.fl.). 1 3K Ekoln utanför Krusenberget 24.1 (Ingemar Ahlén).

Vstm: 1 juv. Hedgårdarna, Hällefors 13-15.4 (Max Widman, Gunder Persson m.fl.).

Vrm: 1 2K Vålösundet, Kristinehamn 20.2-1.4 (Karl Gustav Erixon m.fl.).

Jmr: 1 ex. Badhusparken, Östersund 1.2-26.3 (Märta Bohman m.fl.).

Femte fyndet i *Vstm* medan fyndet i *Jmr* tycks vara det andra i landskapet.

Tretåig mås *Rissa tridactyla* (häckningar och inlandsfynd)

Häckningar:

Hl: 28 par häckade på Nidingen och fick 14 flyggunder (Uno Unger).

Inlandsfynd:

Sk: 1 2K Krankesjön 28.10 (Karl-Erik & Sven Splittorff).

Sm: 1 ad. Växjösjön, Växjö 12.3 (Joakim Hagström). 1 juv. Jönköping 21.10 (Gunnar Jakobsen). 1 ex. Jönköping 18.11 (Magnus Blom).

Vg: 1 ex. Vänersborgsviken 6.3 (Göran Darefelt). 1 2K funnen död Otterbäcken 12.3 (Bengt Bengtzen). 1 ex. död, oljeskadad, Marbäck, Ulricehamn 24.3 (Jan Andersson). 2 ad. Vänersborgsviken 11.5 (Björn Johansson). 1 ex. Vänersborgsviken 23.8 (Göran Darefelt). 1 ex. Vänersborgsviken 3.10 (Göran Darefelt).

Nrk: 1 ex. Harge, Vättern 18.3 (Nils-Erik Ström).

Upl: 2 ad. Järpebo, Tämnaren 5-10.10 (Allan Lundin).

Jmr: 1 ex. Ännsjödeltat 6.8 (Ännsjöns fstn).

T lpm: 1 ad. Latnjajure, 15 km V Abisko 19-21.7 (Urban Nordenhall).

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Upl: 21.10-15.12 observerades totalt >168 ex. vid kusten, de flesta juv och sträckande mot söder. Antalet överstiger totalantalet observerade tretåiga måsar i *Upl* genom alla tider (ca 103 ex.).

Tillägg: *Vstm*: 1 ad. Västerås hamn 26.5.82 (Pentti J Tatti). 1 ad. + 1 juv. Nyckelgrundet, Hjälmarén, Arboga, 1.1.83 (Bo Eriksson).

Kolonin på Nidingen är synnerligen stabil både till numerären och häckningsresultat. Fyndet i *Vstm* 1982-83 blir det tredje resp. femte i landskapet medan fyndet i *Jmr* 1990 är det femte i landskapet.

Skräntärna *Sterna caspia* (häckningar)

Sk: ca 15 par på Ängsholmarna (Erik Schönbeck).

Bl: 40 par häckade Jössagrund och 25 par Stångskär (Lars Möllersten).

Sm: 94 par Örskär, Ö Ed (Roland Staav). Dessut-

om 12 par på 10 lokaler, totalt 106 par.

Öl: Ingen säker häckning men 1 ad. + 1 juv. på en lokal 20.7 (Arne Olesen).

Gtl: minst 5 par häckade Rone Ytterholme (Kjell Larsson). Kanske 10 enstaka par längs norra och mellersta Gotlands kust (Rrk *Gtl*).

Vg: 1 par häckar (sedan 1983) i Vänern (Björn Johansson m.fl.).

Ög: 4 par i södra skärgården (Viking Olsson gm Roland Staav)

Srm: 60 ex. försökte häcka St Garkast, Bälinge. Samtliga misslyckades p g a minckpredation (Lennart Wahlén). 85 par häckade på Gunnarstenarna (Roland Staav). Dessutom 3 enstaka par (Kjell Halvarsson gm Roland Staav)

Upl: 80 par Stenarna, Hållnäs (Roland Staav). 30 par Klyndrorra, ostsidan av Gräsö skärgård, (Peder Waern, Roland Staav). 3 par Trätskärskobben, Svartlögfjärden, Blidö (Roland Staav). Dessutom ca 25 enstaka par kända, men troligen finns ett tiotal till (Roland Staav m.fl.) Populationen i *Upl* uppskattades därför till cirka 150 häckande par 1990 (Rrk Uppland, Roland Staav).

Hls: Minst 1, troligen 2 par Jättbågan 8.7 (M Axbring m.fl.).

Ang: 1 par intensivt varnande på häckningskäret Kankgrundet, Grundsunda 27.6 (Thomas Birkö).

Vb: 1 häckning Lill-Fjäderäggsögern (Christer Olsson, Gustaf Egnell).

Nb: 10 bon på Skvolpen, Luleå skärgård 1.7 (Lars Harnemo).

Förutom de ovan uppräknade paren finns sannolikt ytterligare enstaka par längs Norrlandskusten och kanske även i *Bl*, *Öl*, *Ög* och *Srm*. En rimlig skattning av hela det svenska beståndet 1990 torde vara knappt 500 par. Denna siffra kan jämföras med 850–950 par 1971 och drygt 500 par 1986–88 (SF 2:154).

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis* (häckningar)

Sk: 4–5 par i nordostskåne (Nils Waldemarsson).

Bl: 150 par häckade Stolp och 1 par Jössagrund (Lars Möllersten).

Sm: 18 par Långskär, Sladö, Västervik (Mattias Rundberg m.fl.).

Öl: Inga uppgifter.

Gtl: 30–40 par häckade på Storholmen, Laus holmar (Kjell Larsson).

Hl: 39 par Nidingen (Uno Unger), 25 par Grässkär (GFS) 1 par Risö, Särö (Gösta Olofsson m.fl.).

Tillägg: *Ang*: 1 ex. Bonden, Hörnefors 9.7.89 (Björn Olsén).

Om uppgifterna är någorlunda fullständiga innebär de en kraftig minskning av antalet häckande par. Om vi antar att den senaste uppgiften från *Öl* (60 par 1988) fortfarande håller skulle den häckande stammen 1990 bli ca 325–335 par att jämföras med >685 par 1987, 630–640 par 1988 och ca 580 par 1989. Minskningen beror på att de två största kolonierna 1989, Fimpan, Bergkvara i *Sm* (125 par) och Ustö, Värö, *Hl* (200 par) försvunnit vilket inte uppvägs av den nya kolonin på Stolp i *Bl*. Fyndet i *Ang* är det andra i landskapet.

Småtärna *Sterna minuta* (häckningar)

Sk: 8 par Falsterbonäset, 17 par Lilla Hammars näs, 3–4 par Arlövs ängar, 3 par Lundåkrabukten, 9 par Saxåns mynning, 5 par Sandön, 3–4 par Rönnen, 4 par Takholmen, 4 par Långholmarna. Troligen 2 par N Vejbystrand. Totalt 56–60 par (Rrk *Sk*).

Bl: 6 par häckade Stolp och 7 par Hamnskär, Torhamn (Lars Möllersten).

Sm: 4–5 par runt Vällö, Mönsterås (Per Gustafsson). 1 par Taktö, Påskallavik (Tommy Larsson). 1 par Långgrund, Runnö, Påskallavik (Tommy Larsson). 1 par Furö, Oskarshamn (Tommy Larsson). Inga uppgifter om antalet par S om Mönsterås.

Öl: Inga uppgifter.

Gtl: 24 par på L. Karlsö (Björn Hjernquist) var troligen största kolonin i landskapet. Inga uppgifter om förekomsten på Gotlands "fastland" där arten är tämligen allmän.

Hl: 22–23 par Varbergs hamn (Pär Sandberg), 5–6 par Utteros (Pär Sandberg), 1–2 par Löftaåns mynning (Carl-Ivar Hagman). Minst 4 par hamnutfyllnaden, Halmstad (Anders Wirdheim).

Nb: 4 juv. Haparanda Sandskär vilket tyder på minst 2 häckningar (Jan Andersson).

Detta är första året som småtärnan är med som rapporteringsart och uppgifterna är ofullständiga, framförallt från *Sm*, *Öl* och *Gtl*. Totalt har uppgifter inkommit om 130–140 par, att jämföras med att stammen skattas till ca 550 par i SF 2.

Svarttärna *Chlidonias niger* (häckningar)

Sk: 35–40 par i flera mindre kolonier i norra Araslövssjön (Hans Cronert, Thomas Lindblad). Dessutom troligen några par i södra delen av sjön. 10–13 par i Krankesjön, 20 juv. sedda 15.7 (Nils Kjellén, Dan Hammarlund m.fl.). 7 par häckade vid Holmeja (Christer Sjögren m.fl.).

Öl: 8 par häckade på två lokaler (Magnus Hellström, Arne Olesen m.fl.).

Vg: 8 par häckade Hornborgasjön och fick ut 15 ungar (Hornborgasjöns fältstation).

Nrk: 4 par häckade i Kvismaren (FKVf)

Ög: 34 par häckade i flera mindre kolonier Tåkern och ca 20 ungar blev flygga (Tfstn).

Vstm: 28 par Fläcksjön, Fläckebo, (Karl-Gunnar Källebrink). 1 par Gnien, Ramnäs, (Sören Larsson). 1 par Västersjön, Sura, 22.6 (Sören Larsson).

Hjd: 1 ex. Ljusnedalsjön 11–17.6 (Gunnel Långström m.fl.).

För svarttärnan är uppgifterna om häckningar troligen relativt fullständiga även om ytterligare någon koloni nog finns på *Öl*. Med reservation för detta uppgick den häckande stammen till ca 140–150 par vilket innebär en viss minskning jämfört med tidigare år. Inget häckningsförsök kunde i år upptäckas i Askövik, vilket är första gången sedan etableringen där 1942! Observera att två tredjedelar av stammen finns i bara tre sjöar (Araslövssjön, Tåkern, Fläcksjön). Fyndet i *Hjd* är det andra i landskapet.

Sillgrissla *Uria aalge* (häckningar utanför Karlsöarna och andra anmärkningsvärda fynd)

Sk: 8–10 par häckade Hallands Väderö (Nils Rosenlund).

Bob: 1 par häckade Soteskär (Leif Dahlström).

Ög: 14 par häckade i södra skärgården (Viking Olsson).

Upl: >50 ex. Kalken, Svenska Högarna, Blidö 27.5 (Bill Douhan).

Vrm: 1 ex. funnen drunknad 14 km S Hammaröns sydspets 16.1 och 1 drunknad på samma lokal 9.4 (Måns Bagge gm Erik Borgström). 1 ex. utanför Bäröskären, NV Vänern 26.3 och 1 ex. på samma lokal 7.5 (Håkan Axelsson).

Ang: Ca 10 ex. Gnäggen, Nordingrå 14.6 (Nils Jonas Lindström gm Thomas Birkö) och minst 3

Rapport- område Province	Härfågel <i>Hoopoe</i>		Berglärka <i>Shore Lark</i>	
	Vår Spring	Höst Autumn	Vår Spring	Höst Autumn
Sk	6	1	9	37
Bl	7	1	0	16
Sm	4	3	1	4
Öl	12	0	7	40
Gtl	4	5	2	4
Hl	4-6	2	32	51-55
Boh	0	0	1	2
Dsl	0	2	10	0
Vg	3	3	0	8
Nrk	0	1	1	2
Srm	0	2	4-5	6
Vrm	1	3	0	0
Dlr	1	2	0	2
Hls	0	2	0	0
Mpd	4	0	0	0
Ång	0	4	0	1
Vb	1	2	4	4
Nb	0	1	0	0
Ås lpm	0	1	-	-
Ly lpm	0	2	-	-
P lpm	0	2	-	-
Lu lpm	0	1	-	-
Summa				
Total	47-49	40	71-72	177-181

Tabell 5. Antal härfåglar och berglärkor (utanför fjällen) per rapportområde under första och andra halvåret 1990.

Numbers of Hoopoes and Shore Larks seen during the spring and autumn 1990, by province. - = No data.

Vg: 1 ex. Sjötorpssjön 7.1 (Rune & Margit Andersson). 1 ex. Älgåråsen N Alingsås 7.1 (Lars-Erik Fredriksson). 1 ex. Flakås, Nyhem 30.1 (Jonas Grahn). 1 ex. Rogestorp, Falköping 31.1 (Anders Dverstorp). 1 2K hona Mönarp, Falköping 1.2 (Jörgen Fritzson). 1 ex. Sjötorpsjön 1.2 (Åke Abrahamsson). 1 2K Ångarna, Sundsmarken, Mariestad 10.2 (Ingbritt & Gunnar Sjögren m.fl.). 1 2K hona Svartemossa, Kinnevad 13.3 (Karl-Gustaf Ahl m.fl.). 1 2K hona Ytterberg, Hornborgasjön 15.4 (Åke Abrahamsson m.fl.). 1 ex. Stenum, Hornborgasjön 16.4 (Lars Göran & Susanne Lindgren). 1 ex. Sämskov, Vegby, Ulri-

cehamn 17.4 (Kristian Eno, Peter Schelin). 1 ex. Hökerum, Ulricehamn 17.4 (Jan-Åke Hansson), samma ex. som föregående?

Ög: 1 ex. Ullevi, Nässja 27-28.2 (Lars Säberg). 1 ex. död S Vadstena, 14.3 (Anders Elf).

Srm: 1 ex. Strandstuviken, Nyköping 6.1 (Snäckviksprojektat). 1 hontecknad Landsort 2-4.3 (Matias Pettersson m.fl.).

Upl: 3 ex. (2 honfärgade + 1 trol. hane) Söderarms fyr 1.1-16.4 (Lars Tydén m.fl.). 1 ex. 300 m V vägsäl till Södersvik, Rådmanö 6.1 (Åke Berg, Owe Rosengren m.fl.). 1 ex. Lövstaslättan, Danmark 13.1 (Björn Lundgren m.fl.). 1 ex. Råstensudde, Singö 14.1 (Bill Douhan). 1 honfärgad V Sinäsudden, Erken, Lohärad 23.1 (Per Eriksson).

1 ex. Darsgårde, Skederid 28.1 (Christer Skönkvist). 1 ex. Rödlöga, Blidö 1-2 (Gösta Söderman gm Roine Karlsson). 1 honfärgad ca 500 m O Härnacka, Estuna, 6.2 (Bill Douhan, Karl-Olov Johansson m.fl.). 1 hona Tärnskar 9-28.2 (Jan Ehrsson). 1 ad. hona hittades skadad i villaträdgård, Vallvägen i Fågelsången, Norrtälje 3.3 (Bo Granberg m.fl.). Rehabiliterades och släpptes så småningom i sydnorska fjällen V om Jämtland (Ulrich Jessen). 1 ex. Hjälstaviken, Husby-Sjutolft 2.4 (Mats Brisegård). 1 ex. strax SO Ulva 15.12 (Hjalmar Fleischer). 1 ex., trol. hane, mellan Tuna och Jerusalem, Dalby, 20.12 (Kerstin Holm).

Vstm: 1 ad. hona Möljesta, Munktorp, 20.11 (Mikael Hedman).

Gstr: 1 juv. Fågelmuren. Årsunda 30.3 (Leif Kihlström).

Dlr: 1 ex. O Ängelsfors, Långshyttan 2.11 (Bengt Emil Johnsson).

Hls: 1 ex. Långaberget, Alfta 4.10 (Carl-Erik Zetterlund). 1 ex. Lindefallet 17.11 (Ingemar Goude, Algot Wallin).

Hjd: 1 hane Flatruet 2.5 (Gunnel Långström).

Jmt: 1 ex. Änn 19.4 (Håkan Attergard).

Ly lpm: 1 ex. Värmland, 15 km V Storuman 6.5 (Göran Johansson). 1 ex. Rönnviksvägen, Storuman 20.5 (Åke Persson). 2 ex. Gainasmyran, Gardvik, Tärna flera gånger juli-augusti (Kjell Winka). 1 ex. på samma lokal ult. augusti (Tomas Rydberg).

Tlpm: 1 ex. Abisko östra 12.5 (Anders Eriksson). 1 ad. hane vid Abisko NS 2-3.6 (Ulf Molau). Vid

Latnjajaure 15 km V Abisko 1 hona 20.6 och 20.7 och 1 hane 11.7 och 28.7 (Ulf Molau m.fl.).

Tillägg: Bl: 1 ex. Bredvik, Sturkö 11.88 (gm Conny Philipsson). Vrm: 1 ex. (trol. hane) Lökstad, Gullspång 11.11.89 (Jan Evertson, Arne Karlsson).

Ång: 1 ex. Blåvikshöjden, Nätra 10.87 (Lars Berglund gm Thomas Birkö). Ly lpm: 1 ex. Njallejaure, Gardvik 4.9.89 (Tomas Rydberg).

Ca 45 fjällugglor nedanför fjällen måste vara den högsta årssumman sedan invasionsvintern 1962/1963. Även antalet observationer i fjällen är ovanligt högt för ett "icke-häckningsår", liksom 1989 kan man misstänka att häckning eventuellt förekom.

Lappuggla *Strix nebulosa*

Boh: 1 ex. Svankällan, Hisingen 5.2-2.3 (Tommy Järås).

Ög: 1 hona funnen död E4 1 km S Väderstad 28.4 (Bengt Aronsson).

Upl: 1 ex. påträffades död i Svartbäcken i Uppsala 1.4 (Erold Coleman).

Vstm: 1 ex. Dalbergstorp, Ramsberg, 28.9 (Kent Sköld).

Vrm: 1 ex. Kungsskogen VSV Lungsund 27.3 (Sven & Iréne Eriksson). 1 ex. strax N Bålen, SV Filipstad 1.10 (Lars Thornberg).

Dlr: 1 ex. funnen död Garsås 9.3 (NRM). 1 ex. Boräkt, Falun 25.3-4.4 (Lotta Bonde m.fl.). 1 ex. Hisvålen, Leksand 25.3 (G. Micholt). 1 ex. Furudals bruk, Rättvik mars-april (Folke Fallgren). 1 hane Drevdagen, Idre 14-15.5 (Bengt Oldhammer).

Hls: 1 ex. funnen död Delsbo 1.4 (NRM). 1 ex. dödad av bil Bobbygden, Delsbo 9.4 (Roland Loden) (samma som föregående?). 1 ex. Ora, Norra Dellen 12.4 (Stig Dahlfors). 1 ex. Snarkåsen, Alfta 17.5 (Åke Englund).

Mpd: 1 häckning: 1 pull. i risbo Borgsjö 23.5-16.6 (Bengt Gruvin m.fl.).

Ång: 1 ex. funnen död Åvikefjärden, Genesön, Själevad 4.3 (Ragnar Andersson). Fågeln ringm. som bounge i Boden 9.7 1980 och kontrollerad häckande i Bodentrakten 1986. 1 hona funnen död Nordmaling 16.3 (NRM). 1 ex. strax söder Mångmanån, Resele 20.3 (Astrid Eriksson via Gunnel Malmqvist). 1 hane funnen död Långsele 20.3 (NRM). 1 ex. ropande By, Sidensjö 1.4

(Thomas Birkö). 1 ex. sedd 5 minuter senare Västerby, Sidensjö ca 1,5 km från By. Säkerligen 2 individer (Thomas Birkö). 1 ex. Överbodvill, Resele 3.4 (Birger Risberg). 1 ex. Nolås, Sidensjö 9.4 (Johnny Westman via Thomas Birkö). 1 ex., troligen samma som föregående Nyland, Sidensjö 12.4 (Torbjörn Johansson m.fl.). 1 ex. Hummelvik, Nätra under våren (Agneta Wikström gm Andro Stenman). 1 ex. vid Strand, Resele 11-14.4 (Martin Bergström m.fl.). 1 ex. Nyland, Grindnäset, Sidensjö 15.4 (Kurt Holmqvist, Fredrik Haas). Observationerna i Sidensjö är troligen av minst 2 olika individer. 1 ex. jagade Högstasjön Forsed 16.4 (Tryggve Rullander gm Tomas Rydkvist). 1 ex. Näs, Edsele maj-15.6 (Björn Eliasson gm Gunnel Malmqvist). 1 ex. funnen död Backe 11.6 (NRM). 1 ex. död i stolptransformator vid Lidtjärnsberget, Fjällsjö 5.11 (Nya Norrland).

Jmt: 1 häckning Hammarstrand (Nils Sjöberg). 1 ex. Aspås vardera 4.3, 8.4 och 14.11 (Staffan & Karl-Gustav Åström). 1 hona funnen död Krokrom april (NRM).

Vb: 1 hanne funnen död Skellefteå 22.1 (NRM). 1 ex. funnen död Sandviksholm, Holmsund 29.1 (LUZM). 1 hanne funnen död Lövvånger 10.2 (NRM). 1-5 ex. Hörneå, Hörnefors, 25.2-10.4 (Eskil Nygren m.fl.). 1 ex. funnen död Tubvägen, Skellefteå 16.3 (LUZM). 1 ex. Selmoran, 2 mil V Byske, mars (Svenowe Burström). 1 hanne funnen död Östänbäck 3.4 (NRM). 1 ex. Degerbyängarna, Skellefteå, 16.4 (Christer Marklund). 1 ex. funnen död Medle 28.4 (NRM). 1 ex. Svanström, 2 mil V Skellefteå, april-maj (Svenowe Burström). 1 ex. funnen död Skellefteå 23.5 (NRM). 1 ex. funnen död Medle 11.6 (LUZM). 1 ex. N Varuträsk, NV Skellefteå, 12.6 (Håkan Olsson). 1 ex. funnen död Holmsund 10.9 (NRM).

Nb: 16 häckningsförsök varav 9 lyckades (Rrk Nb). 1 hanne funnen död Luleå 20.1 (NRM). 1 ex. funnen död Kukkola, Karungi 29.1 (NRM). 1 hona funnen död järnvägen Boden-Luleå 24.2 (NRM). 1 hanne funnen död Överkalix 26.3 (NRM). 4 ex. funna döda i Juoksengi, 1 hona 10.4, 1 ex. 8.5, 1 hona 22.5 och 1 ex. okänt datum (NRM).

Ås lpm: 2 ex. funna döda Vilhelmina 22.3 och 10.4 (NRM).

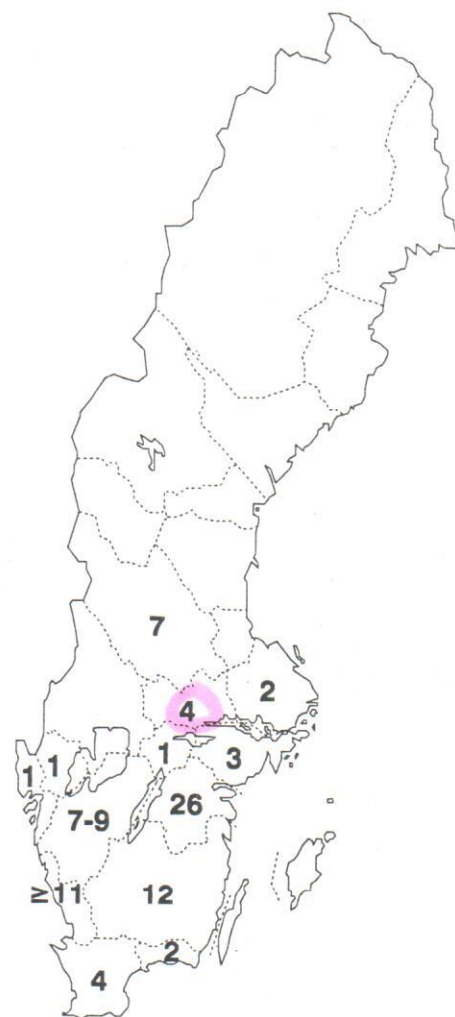
Ly lpm: En häckning Kirjesålandet ult. juni (Jonny Rubertsson). 1 ex. Kaskeluokt, Storuman 1 (Lillemor Persson). 1 ex. Rönnliden 10.2 (Gunnar Thingvall). 1 hanne funnen död Storuman 10.2 (NRM). 1 hanne funnen död Tara, Åskilje 14.2 (NRM). 1 ex. Medelås, Lycksele 21.2 och 2 ex. 3.3 (Jan Banstorp). 1 ex. Gardsjönäs, 60 km NV Storuman 5-11.3 (Magnus Johansson). 1 ex. Gunnarn 11.2 (Bo Åström) och 2 ex. 17-19.5 (Ivar Linder). 1 ex. Värmland, 20 km V Storuman 21.2-18.5 (Andreas Johansson). 1 ex. Tara 16.3 (Tomas Kärrman). 1 ex. funnen död Ö Bjellovare 4 (LUZM). 1 ex. Avanäs, Åskilje 1-5.5 (Bo Åström). 1 ex. Rönnviksvägen, Storuman 15.5 (Stig Jonsson). 1 ex. Björnmyrvägen, Storuman ult. maj (Göran Johansson). 2 juv. Volviden, Storuman 28-29.8 (Lage Rönnholm). 1 ex. funnen död Bjellojaure, Tärnaby okänt datum (NRM).

Lu lpm: 1 ex. Haikak, 21 km N Jokkmokk 7.4 (Sonja Kuoljok). 1 ex. Vaikijaur januari-februari (Mats Karström).

T lpm: 1 ex. dammen, LKAB Svappavaara 31.1 (Kenneth Olofsson). 1 ex. Salmijärvi, Parakka 7.4 (Kenneth Olofsson). 1 hona funnen död jvg Kiruna-Gällivare 12.4 (NRM). 1 ex. Parakka by 28.4 (Kenneth Olofsson). 1 ex. Vittangi 7.10 (Kenneth Olofsson). 1 ex. Parakka by 5-11.11 (Kenneth Olofsson).

Tillägg: *Vg*: 1 ex. Karsmossen, Otterbäcken 8.8.89 (Arne & Per Åkerfeldt). *Ång*: 1 ex. Bäck, Själevad i februari-mars 1986 (Torbjörn Sjölander gm Thomas Birkö). Minst 6 ex. N-NO delen Bjurholms sn januari-februari 89 (Rolf Wahlberg). *Ly lpm*: 1 ex. Stor-Strandberget, Örträsk 1983 (Per Österberg gm Anders Arnell).

Nitton häckningsförsök (16 i *Nb*, 1 vardera *Mpd*, *Jmt* och *Ly lpm*) är tämligen normalt. Däremot är elva fynd i Götaland + Svealand troligen rekord för ett år. Även 1989 gjordes ovanligt många sydliga fynd (8) vilket innebär att fynden i Götaland och Svealand 1989-90 var nästan lika många som 1976-88 (21 st). Sammantaget får väl fynden i Sydsverige betraktas som en liten invasion, i så fall den första sedan 1935. Fyndet i Ög var det sjunde i landskapet och det första sedan 1892. Notabelt är att lappugglan åter anträffades i *Vstm* där den väl numera får betraktas som årsviss.

Figur 2. Antal kungsfiskarhäckningar per landskap 1990.

Number of Kingfisher breeding records by province 1990.

Kungsfiskare *Alcedo arthis* (häckningar)

Kungsfiskaren är en art som verkligen gynnats av de senaste milda vintrarna, totalt rapporterades ca 80 säkra häckningar 1990 (se Fig 2). Fördelningen torde dock mera spegla graden av intresse för arten än den reella förekomsten. De 26 häckningarna i Ög torde t.ex. rätt väl spegla den totala förekomsten i landskapet medan de 4 i *Sk* rimligen bara är en bråkdel av det verkliga antalet. Att arten har en god förekomst i Sverige just nu visas av att en häckning

Rapport- område	Häckningar Confirmed breeding	Troliga häckningar Probable breeding	Enstaka fåglar under häckn.tid Sites with single birds
Province	Confirmed breeding	Probable breeding	Sites with single birds
Sm	0	0	3
Boh	0	0	1
Dsl	5	5	9
Ög	0	0	2
Upl	1	1	4
Vstm	0	0	2
Vrm	5	7	9
Dlr	1	1	1
Gstr	1	1	1
Hls	0	0	3
Summa			
Total	13	15	35

Tabell 6. Antal häckningar och fynd under häckningstid av vittryggig hackspett under 1990. Numbers of confirmed, probable and possible breeding records of White-backed Woodpecker by province during 1990.

för första gången konstaterades i *Dsl*: 1 par häckade Frändeforsån, N Frändefors (Ingemar Johansson). Dessutom ett troligen ej använt bohål vid Forsebol, Ör (Kent-Åke Gutavsson, Lennart Olsson). Därmed har kungsfiskaren häckat i samtliga landskap på fastlandet söder om *Hjd-Jmt-Ång*.

Biätare *Merops apiaster* (102, 12)

Sk: 1 ex. Falsterbo fyr 13.6 (Göran Walinder). 1 ex. Trelleborgs V industriområde 25.7 (Rolf Simonsson, Kerstin Svalin).

Bl: 1 ex. Utklippan 8.6 (Göran Andersson).

Sm: 3 ex. Höö, Stenbrohult, 28.5 (Ulf Wiklander).

Öl: 1 ex. S Lunden, Ottenby-Ås 11-12.6 (Tommie Skoog). 1 ex. Ottenby 27.6 (Jan Pettersson).

Gtl: 1 ex. Norsholmen, Fårö 16-19.5 (Jörgen Petersson m.fl.). 2 ex. Mölnor, Fårö 1-4.6 (Torsten Green-Petersen). 1 ex. Ullahau, Fårö 8.6 (Tommie Jonsson).

Hl: Minst 3 ex. Norra Näs 24.5 (Bengt Hillefors).

Srm: 1 ex. Landsort 28.5 (Klas Kärp m.fl.).

Vstm: 1 ex. på sträck Malmön, Köping, 22.7 (Jens B Bruun).

Tillägg: *Vg*: 1 ex. Halvegården, Sparlösa 1-15.6.87 (Eva Gustavsson m.fl.).

Tolv fynd av 17 ex. är något mer än normalt. Fördelningen i tid och rum är också normal. Fyndet i *Vstm* är det andra i landskapet.

Blåkråka *Coracias garrulus* (119, 3)

Gtl: 1 ex. Ale, Rute 28.7 (Andreas Blom).

Upl: 1 ex. Finndalen, Faringe 5.5 (gm Arne Lundberg). 1 ex. Marka, mellan Harg och Östhammar 23.6 (gm Wilhelm Dietrichson).

Tillägg: *Mpd*: 1 ex. Sundet, Holm 26.8.64 (obs. året!) och några veckor framåt (Olle Frisk).

Tre fynd är normalt för senare år, men betydligt mindre än för 10 år sedan. Fyndet i *Upl* 5.5 är exceptionellt tidigt, dock överträffat av ett fynd i *Nrk* 14.4.89. Det gamla fyndet i *Mpd* var det femte i landskapet.

Härfågel *Upupa epops* (ca 1 115, ca 88)

Åttioåtta härfåglar är en normal årssumma. En häckning konstaterades:

Öl: Ett par häckade och fick ut minst 2 ungar (Arne Olesen, Lennart Carlsson). Dessutom 1 ex. stationär på en annan lokal två veckor i juni, men inget som tydde på häckning (Nils Järbäck, Reno Lottman).

Ovanligt många fynd gjordes i *Lpl*:

Ås lpm: 1 ex. Hökberget 17.9 och troligen samma fågel Dorotea samhälle 17.9 (Per-Anders Persson).

Ly lpm: 1 ex. Östansjö, Åskilje 25.9 (Evert Johansson). 1 ex. Åskiljeby, Åskilje 11-13.11 (Daniel Åberg, Bo Åström)

P lpm: 1 ex. Västanås, 30 km NV Arvidsjaur ult.september (Folke Lindgren). 1 ex. Vuotner, 25 km NO Arvidsjaur 10 (Folke Lindgren).

Lu lpm: 1 ex. Kvikkjokkvägen, 40 km NV Jokkmokk 7.9 (Birgitta Adell).

Detta innebär det fjärde fyndet i *Ås lpm*, det trettonde och fjortonde i *Ly lpm*, det tredje och fjärde i *P lpm* och det fjärde i *Lu lpm*. Fyndens fördelning på landskap och vår- och höstfynd framgår av tabell 5.

Gråspett *Picus canus*

Elva eller tolv häckningar har rapporterats, fördelade på *Dsl* (3-4), *Upl* (2), *Vrm* (3), *Dlr* (1), *Hls* (1) och *Ång* (1). Detta är en normal siffra för senare år.

Dessutom har gråspett rapporterats under häckningstid från ytterligare knappt 50 lokaler i *Dsl* (3), *Upl* (1), *Vrm* (6), *Dlr* (2), *Gstr* (2), *Hls* (17), *Mpd* (5), *Ång* (9-10), *Vb* (1) och *Hjd* (1).

Följande fynd gjordes utanför artens normala utbredningsområde:

Bob: 1 ex. Hedekas 12.9 (Carl Jentzen). 1 ex. samma lokal 16.11 (Carl Jentzen). 1 ex. Lagmansholmen, Hisingen 30.9 (Stig Jakobsson).

Vg: 1 ex. Gamledal, Trollhättan 25.12 (Lars Andersson).

Nrk: 1 hane Garphyttan 14.1 (Ola Strand).

Vstm: 1 ex. Usträngsbo, Ramnäs, 16.12 (Sören Larsson).

Nb: 1 ex. Sörkölen, 3 km SO Gemträsk, Boden 14.10 (Nils-Georg Klaésson).

Hjd: 1 hane Huskölen 30.4 (Stefan Rysted). 1 hona Kåvan, Funäsdalen 24.9-1.10 (Lars Hammarin). 1 hona (trol. samma) Funäsdalen 21.11-10.12 (Bengt Warensjö).

P lpm: 1 ex. Grandal, 8 km NV Arvidsjaur 1 (Folke Lindgren).

I tidigare rapporter har även fynd i *Ås lpm* och *Ly lpm* uppräknats. Dessa områden får dock att döma av fynden på senare år anses tillhöra artens normala utbredningsområde.

Tillägg: *Ång*: 2 ex. Älvdalsbäcken, Skuleskogens nationalpark, Nätra 31.3.89 (Gun-Marie Markström gm Thomas Birkö). 1 par stationärt Bjurholms sn 5.89 (Rolf Wahlberg). *Ås lpm*: en häckning Björnlandet, S Fredrika 1987 (Ingemar Lext gm Johan Elmberg).

Första häckningen i *Ås lpm*.

Vittryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*

Den negativa utvecklingen fortsätter, trots de senaste milda vintrarna (tabell 6). Detta gäller i synnerhet området runt nedre Dalälven. Misstänkar finns att bopredation av mård kan vara åtminstone en del av förklaringen till detta (Seppo Haavisto). Beståndet i *Vrm-Dsl* verkar dock någorlunda stabilt. Följande fynd gjordes utanför artens normala utbredningsområde:

Bob: 1 ad. hane Linnarhult, Lärjeåns dalgång 7.4 (Hans Nyström).

Ås lpm: 1 hane Bredselet, Vojmån, 19 km NO Vilhelmina 9.8 (Henrik Sporrang).

Det första fyndet i *Ås lpm* på ca 75 år.

Tillägg: *Sm*: 1 ex. Skavdö, Misterhult 4.89 (Roger Karlsson).

Tofslärka *Galerida cristata*

Sk: Bara 1–2 ex. kvar i Malmö där 1 ex. sågs Kosterögatan 1–7.1 (fl.obs.) och 1 ex. Tärnögaratan 3.2–23.4 (fl.obs.). I Ideonområdet, Lund sågs 4 ad. 21.2 (Pål Axel Ohlsson) men i övrigt 2 ad. 13.3–5.8 (fl.obs.). 1 ex. sjöng vid Ideon 10.5 (Martin Gierow) och 1 ex. med mat i näbben sågs 17.5 (Pål Axel Ohlsson), i övrigt inga häckningsindikationer. Övriga observationer från Lund: 1 ex. Ridhuset 22.1–9.2 (Bertil Svensson m.fl.) och 2 ex. på samma lokal 30.3 (Ingemar Andell, Tomas Lindblad).

Bl: 1 ex. Torhamn 18.9 (Björn-Eyvind Swahn, Lars Möllersten).

Ång: 1 ex. torget Husum, Grundsunda 15–17.10 (Åke Ulander, Tomas Österström gm Thomas Birkö).

Vb: 1 ex. KF:s bageri Västerslätt, Umeå, 17.8–12.10 (Christer Olsson m.fl.).

Rättelser: *Sk*: Paret i Lund fick troligen fram 2 kullar 1989 då 2 ad. + 1 just flygg juv. sågs 16.6 (Mattias & Magnus Ullman) och 2 ad. + 2 juv. ”långt fram i juli” (Paul Eric Jönsson).

Med bara 5–6 ex. kvar i *Sk* och ingen säker häckning sjunger tofslärkan uppenbarligen på sista versen som svensk häckfågel. Med tanke på hur fåtalig den skånska stammen är görs det förvånande många fynd av tofslärkor även långt norrut. 1989 rapporterades tofslärkor från *Mpd* och *Jmt*, 1990 blev det *Ång* och *Vb*:s tur. Detta var det andra fyndet i *Ång*, det första var 1951. Fyndet i *Vb* var det femte i landskapet och det första sedan 1956. Det kan f.ö. mycket väl vara en och samma fågel som uppträdde i både Husum och Umeå.

Berglärka *Eremophila alpestris*

Häckningar och fynd som tyder på häckning:

Hjd: 1 spelande hanne Flatruet 5.6 (Fred Ödman).

Ly lpm: Häckning konstaterad på Åriel Bjerganis, Mieskat och Lisvetjåkko på Björkfjället, Ammarnäs. Dessutom 1 par på Därrotjokko, 1 hanne Lisvetjåkko och 1 hona Mieskat (LUVRE).

P lpm: Häckning på Laddevardo, Ammarnäsområdet (LUVRE).

Arten har inte noterats i *Hjd* sedan 1971.

På väg bort i dubbel bemärkelse. Tofslärka i Malmö hamn, artens sista(?) fäste i landet.

Omkring 250 berglärkor rapporterades nedanför fjällen vilket är något mer än 1985–89 (140–200 ex). Huruvida ökningen av observationer i Sydsverige också innebär en ökning av den häckande stammen i fjällen eller berodde på den milda vintern är oklart. Fyndens fördelning framgår av tabell 5. Som vanligt dominerar *Hl*, där också de enda övervintringsplatserna av betydelse finns:

Hl: Max 19 ex. hamnutfyllnaden, Halmstad januari–april (Eva Ferdinandsson m.fl.). 5 ex. Galta-bäck 1.1–17.2 (fl.obs.). Max 17 ex. hamnutfyllnaden, Halmstad okt–dec (Magnus Wisth m.fl.). 8–12 ex. Morups Tånge 3.11–9.12 (Jimmy Stigh m.fl.). 9 ex. Balgö 16.12 (Lars Carlsson).

Större piplärka *Anthus novaeseelandiae* (144, 25)

Sk: 1 ex. Finjasjön 23.9 (Richard Ottvall, Niklas Holmkvist). 1 ex. Ångsnäset 2.10 (Klaus Malling Olsen). 1 ex. Näbben 4.10 (Klaus Malling Olsen m.fl.). 1 ex. Måkläppen 30.10 (J Å Hillarp).

Bl: 1 ex. Norraskär, Utklippan 16.10 (Roland Thuvander m.fl.).

Öl: 1 ex. Stora Ören 2.10 (Staffan Rodebrand). 1

ex. Sebybadet 13.10 (Bertil Breife). 1 ex. Stenboud 30.10 (Stefan Wahlstedt).

Gt: 1 ex. Klintehamn 11.9 (Olof Armini m.fl.). 1 ex. (trol. samma) Vivesholm, NV Klintehamn 12.9 (Olof Armini). 1 ex. Västerhejde 15.9 (Björn Andersson). 1 ex. Kronholmen, Västergarn 16.9 (Olof Armini). 1 ex. Näsudden 30.9 (Jörgen Petersson). 1 ex. Faludden 13.10 (Lars Blomqvist, Johan Törnvall).

Hl: 1 ex. Grötvik 11.9 (Anders Wirdheim). 1 ex. Getterön 16.9 (Staffan Swedberg, Mats Raneström). 1 ex. V Sanddam, Värö 18.9 (Uno Ungler). 1 ex. Gubbanäsan 19.9 (Joakim Karlsson m.fl.). 1 ex. Himle, S Varberg 11.10 (Mikael Nord). 1 ex. Rosendal, N Glommen 20.10 (Jörgen Fagerblom, Jimmy Stigh).

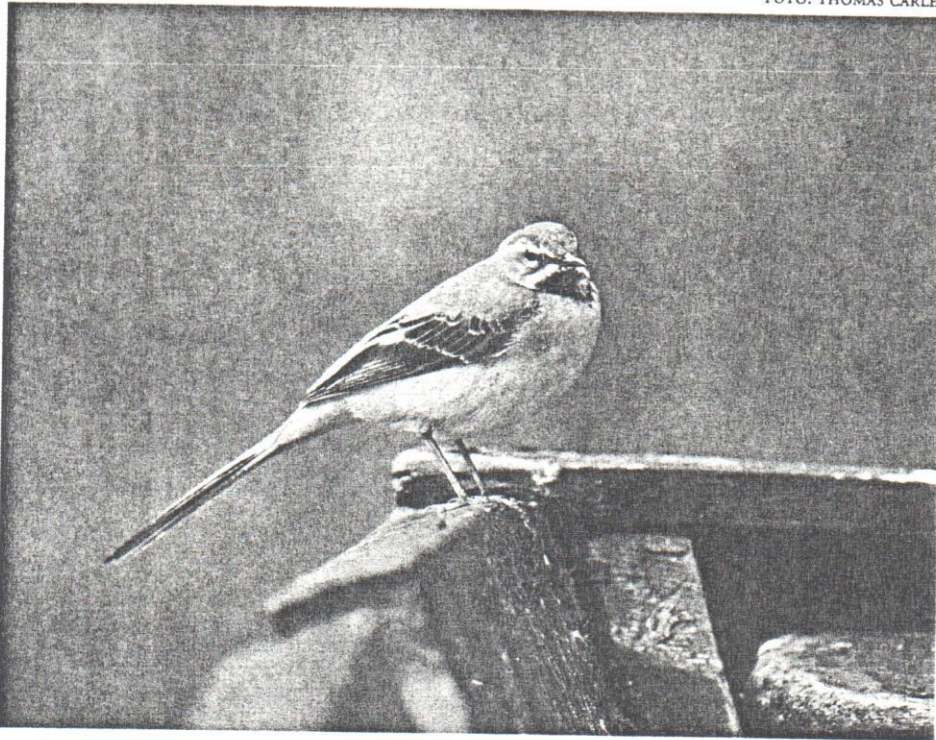
Boh: 1 ex. Fykan, Sotenäs 20.10 (Jan Artursson, Lars Peterson).

Vg: 1 ex. Tranemosjön 24.10 (Arne Holmkvist).

Vstm: 1 ex. Finnhult, Grythyttan, 17–18.9 (Tomas Carlsson m.fl.).

Ång: 1 ex. Fårskäret Järnäs, Nordmaling 2.10* (Sten Hammarström).

FOTO: THOMAS CARLÉN

Forsärlan har gynnats av de milda vintrarna och häckar numera så långt norrut som vid Kvikkjokk. Bilden visar en ad. hona. Som synes kan dessa ha en väl utvecklad, gråsvart haklapp.

Vb: 1 ex. Holmö by, 8.9 (Gustaf Egnell, Martin Amcoff). 1 ex. Sönerstgrundet, 14.9 (Jonas Bonnedahl, Fredrik Nordwall, Jörgen Wiklund). Tjugofem större piplärkor är den näst högsta årssumman hittills (1988 rapporterades 51 ex.). Tidsmässigt var förekomsten helt normal. Fynden i *Vstm* och *Ång* var de första i resp landskap medan fynden i *Vb* var det fjärde och femte där.

Fältpiplärka *Anthus campestris*

Sk: 2 par häckade ev. i Ängelholmstrakten. Från NO-Skåne rapporterades 3 häckningar + 3-4 par + 8 sj. hannar. Från Revinge-Vomb rapporterades 2 par varav minst en framgångsrik häckning (Anders Jönsson) + 3 sj. hannar. Från SO-Skåne rapporterades 1 framgångsrik häckning (Paul Axelsson) + 4 par + 7 sj. hannar. Från Falsterbo rapporterades 8-12 utsträckande under hösten (Gunnar Roos, Per Gräntz).

Bl: 1 ex. Utklippan 13.5 (Carl-Ivan Carlsson). 1 ex. Siretorp 19.5 (Gunnar Strömberg). 1 ex. Torhamn 15.9 (Mats Jonasson, Tony Svensson).

Öl: 1 ex. Ottenby 19.5 (Harald Persson). 1 ex. Södsviken 21.5 (Bo Gynnerman). 1 ex. Gräsgårdshamn 1.11 (Bimbi Ollberg).

Gtl: 1 ex. Skälvik, Östergarn 5.5 (Jim Sundberg). 1 ex. Bredsand, Gotska Sandön 25.5 (Björn An-

dersson, Michael Averland). 1 ex. Furilden, Rute 31.5 (Torsten Green-Petersen). 1 ex. Sallmundsudd, Hamra 16.8 (Michael Averland). 1 ex. Skoge, Sundre 18.8 och 1 ex. på samma lokal 23.8 (Thord Fransson).

Hl: 1 ex. Morups Tånge 18.5 (Jörgen Fagerblom). 1 ad. Morups Tånge 28.7 (Stefan Cherrug, Rickard Andersson). 1 juv. Agerör, Morup 10.8 (Hans Nyström). Minst 2 ad. + 2 juv. Morups Tånge 12-23.8 (fl.obs.). 1 ex. Getterön 26.8 (Reino Andersson) m.fl.). Troligen 1 ad. + 1 juv. Lisereds skär 5-8.9 (Pär Sandberg, Mikael Käll m.fl.). 1 ad. + 2 juv. Lynga 17.9 (Hans Nyström). 1 ex. Agerör, Morup 17.9 (Hans Nyström). Ingen inventering i *S Hl* men till synes ingen minskning jämfört med 1989 (då en inventering gav 38 häckande par).

Vg: 1 ex. sp. Hånger, Hornborgasjön 18-25.5 (Peder Fält). 1 ex. Tranemo 11.6 (Björn-Åke Andersson).

Vrm: 1 ex. (trol hanne) Flygplatsen, N Råda 22.6 och troligen samma fågel hörd 18.7 (Erik Borgström).

Det är fortfarande oklart hur stammen i *Sk* utvecklas. En inventering av stammen där vore önskvärd. Fyndet i *Vrm* är det andra i landskapet.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Inte en enda rapport har kommit från fjälltrakterna. Är arten verkligen så sällsynt som häckfågel i Sverige?

Forsärla *Motacilla cinerea* (N om *Sm-Vg-Dsl*, inkl. *Öl* och *Gtl*)

Öl: 1 ex. Ottenby 31.3 (Jan Pettersson). 1 hanne Ottenby 10.6 (Mats Wallin). 1 ex. Ottenby 16.9 (Ottenby fstn). 1 ex. St Ören 11.10 (Joakim Hagström). 1 ex. Ottenby 27.10 (Bimbi Ollberg). 1 ex. Ottenby 2.11 (Pekka Westin).

Gtl: 1 ex. Faludden 12.10 (Lars Blomqvist). 1 ex. Sindarve, Hamra 14.10 (Björn Andersson m.fl.).

Nrk: En häckning Klockhammar (Lennart Eriksson) och ett häckningsförsök Garphyttan (Krister Jönsson). 1 hona Lekhult, Kilsbergen 11.8-28.9 + 1 juv. på samma lokal 16.9 (Erik Nordberg).

Ög: Två häckningar N Norrköping: 2 par fick ut vardera två kullar (FiNk). Möjlig häckning i Humlehögsravinen, SV Kisa (Juhani Vuorinen). 1 hanne Boxholm, 14.4 (Lars Nilsson). 1 ex. Motala ström, Motala, 8.6 (Henrik Druid).

Srm: 1 ex. Norga lund, Botkyrka 1.8 (Claes Kyrk).

Upl: 1 ex. Sennebyhaken, Väddö 12.5 (Marcus Ericsson).

Vstm: 1 par häckning Rudgruvan, Västanfors, (Arne Karlsson). 1 par häckning Semla, Västanfors (Leif Lejdelin m.fl.). 1 ex. Lisjö bruk, Sura 18.3 (Kim Roger Lill). 1 hanne Stensta, Fellingsbro, 31.3-12.4 (Erik Jansson m.fl.). 1 hanne Kärrbohammar, Fellingsbro 6.4 (Mikael Hake). 1 ex. Hammarbacken, Linde m. 5 (Folke Vennberg). 1-2 ex. Grythyttan ult. maj (gm Tomas Carlsson). 1 hanne Munktorp, 28.8 (Mikael Hedman). 1 hona Hedströmmen vid Nyhammar, Hed 5.9 (Lillebror Hammarström, Mikael Hedman).

Vrm: 6 häckningar, 4 troliga häckningar, 1 par på en lokal, 1 ex. sett på ytterligare 5 lokaler. Dessutom 4 höstobservationer av 5 ex. 9.8-8.9.

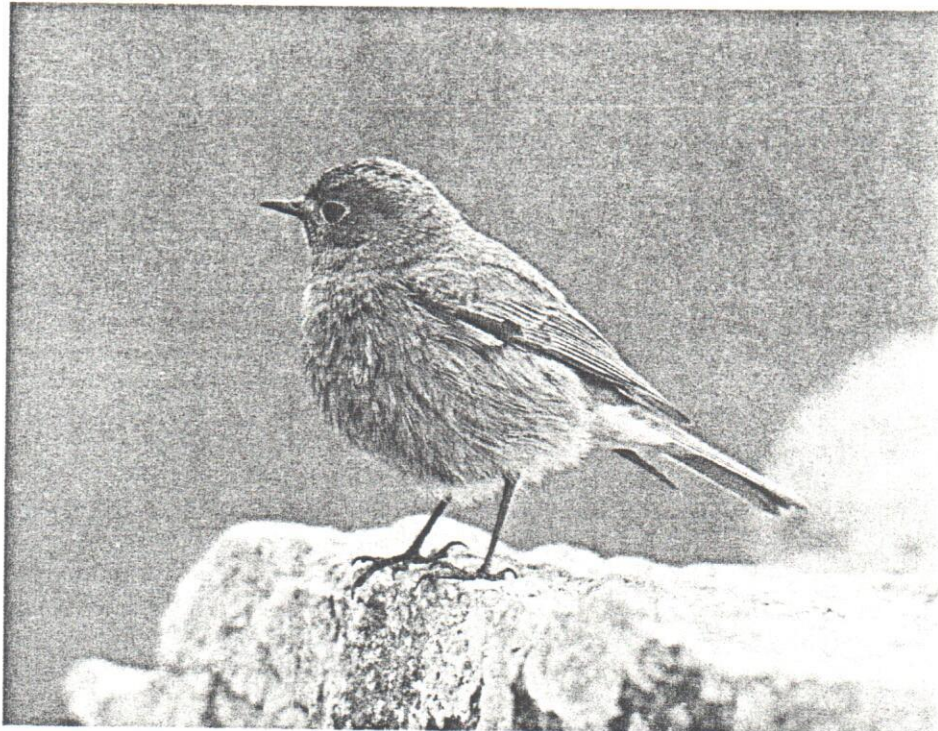
Dlr: 6 häckningar, 2 par och 3 ensamma fåglar under häckningstid. Dessutom två höstfynd.

Hls: 1 häckning med 3 pull. Boda bruk, Enånger (Bo Fagerström m.fl.).

Ång: 1 hanne eller 1 par Västanåfallet, Viksjö 9.5-30.6, häckning trolig (Leif Johansson m.fl.).

Vb: 1 hanne rastade Stora Fjäderägg, 22.8 (Christer Olsson).

FOTO: SVANTE JOELSSON

Det verkar som om svarta rödstjärten nu etablerat sig i mellersta Sverige. Bland annat häckade den 1990 åter i Gävle hamn. Här en hona under flyttningen.

Lu lpm: Häckar på flera håll runt Kvikkjokk (Vallebäcken, Kanajokk), som mest 20 ex. vid Kanajokk (Mats Karström, Lars-Göran Hedberg m.fl.). Detta är också en art som gynns av de senaste milda vintrarna. Möjligen har försärlan nu återhämtat sig till ungefär samma antal som i början av 1980-talet. I *Sk* rapporterades ca 60 par på 40 lokaler och det häckande beståndet i *Sk* skattas till ca 120 par (Rrk *Sk*). I *Bl* rapporterades 4-5 par och i *Sm* drygt 20 säkra eller troliga häckningar.

Engelsk sädesärta *Motacilla alba yarrellii* (65, 14)
Sk: 1 hona Klagshamn 29.4 (Stefan Cherrug). 1 hona tills. med 1 hanne av nominatras och juv. Kämpagränden, Lund 22.7 (Lars Nilsson).
Sm: 1 hona häckade tillsammans med en hanne av nominatrasen vid Landsjön (Gösta Dahlgren m.fl.).

Öl: 1 ex. Kalvhagen, Mörbylånga 20.4 (Mats Wallin). 1 hanne Gräsgård 29.4 (Magnus Billqvist). 1 hanne N Kvinneby 12.5 (Staffan Rodebrand).

Hl: 1 ex. hamnutfullnaden, Halmstad 7.5 (Magnus Ferdinandsson).

Boh: 1 ex. häckade tillsammans med en vanlig sädesärta Valöns naturreservat, Tanum (Aimon & Erik Niklasson).

Nrk: 1 ex. norra stadsdelen Örebro 13-30.4 (Bernt Bergström).

Ög: 1 hanne Svanshals äng, Tåkern, 12.4-28.6 (Anders Elf m.fl.). Häckade tillsammans med en normalfärgad hona, 2 juv. sedda 28-29.6 (Tfstn).

Upl: 1 hanne Yttergrund, Ledskär, Österlövsta 27.5 (Ulrik Lötberg).

Vstm: 1 hona hamnen, Köping, 7.6 (Göran Pettersson). 1 hanne Furuvägen 27, Köping, 29.6-4.7 (Arne Eklöv, Kurt Lindström).

Vrm: 1 hanne Heden, Karlstad 6.5 (Anders Boström, Magnus Liljefors).

Tillägg: *Vrm*: 1 ex. Ekeby, Karlskoga ult. april-pr. maj -89 (Björn Forsberg, Gunilla Grafström).

Fjorton fynd är den i högsta årssumman hittills. Troligen har *yarrellii*-sädesärlorna, som i motsats till andra sädesärlor övervintrar i Västeuropa, gynns av de milda vintrarna. Fyra blandhäckningar är också ett mycket högt antal, tidigare tycks totalt sju sådana häckningar ha konstaterats i Sverige. Första fyndet i *Nrk*, det fjärde i *Ög*, fjärde och femte i *Vrm* och femte och sjätte i *Vstm*.

Sidensvans *Bombicilla garrulus*

Ås lpm: 2 ad. matade 2 flygga juv. St Lavsjön, 20 km NO Fredrika 12.6 (Owe Andersson).
Första häckningen i Ås lpm.

Näktergal *Luscinia luscinia*

Jmt: 1 ex. Hemsjön, Kälarne 1-14.6 (Dan Forslund).
Femte fyndet i Jmt.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* (N om *Boh-Vg-Srm*)

Nrk: 1 par häckade Örebro energi (Nerikes Allehanda). 1 2K hanne Lekhult, Kilsbergen 17.5 (Erik Nordberg). 1 hanne Kvarntorp 19.5 (Peter Gustafsson). 1 hanne Segersjö 27.5 (Lage Johnson).

Upl: Häckning: 1 hona + >2 tiggande juv. Holmens bruk, Hallstavik 4.8 (Bill Douhan, Karl-Olov Johansson). 1 ung hanne Hällen, Hällnäs 21.4 (Håkan Andersson m.fl.). 1 hanne Örskår N Gräsö 30.4 (Lars & Martin Irestedt). 1 hanne Söderarms fyr 19-20.5 (Lars Tydén). 1 sj. Svartbäcksgatan vid Wohlrats i Uppsala 21.5 (Raoul Wexius). >2 honfärgade Svenska Högarna 24-27.5 (Bo Granberg m.fl.). 1 sj. Nordmills, Uppsala, 27.5-2.6 (Mats Edholm m.fl.).

Vstm: 1 ex. Sura bruk, Sura, 24.4 (Yngve Pettersson). 2 sj. Björnövågen, Västerås, 29.4 (Per Magnusson). 1 sj. Norberg 2-25.6 (Torbjörn Jansson). 2 sj. Fagersta bruk, Västanfors, 7.5-6.6 (Torbjörn Jansson m.fl.). 1 hanne Åvestbo, Västanfors, 7.5 (Arne Karlsson).

Dlr: 1 hanne Domnarvet, Borlänge 2.4 (Sten-Erik Bohlion, Lars Wallström). 1 sj Jan-Mattsdammen, Grängesberg 13.4 (Per & Anette Adenäs). 2 sj. Falu gruva 26.5 (Mats Jansson, Jonas Ahlin). 1 2K hanne Knutsbotjärn, Ludvika 14.7 (Bertil Rahm).

Gstr: 1-2 par häckade Gävle Hamn (Rrk *Gstr*). 1-2 ex. Eggegrund 23.4-27.5 (Rrk *Gstr*). 1 ex. på samma lokal vardera 25-26.7 och 4-5.11 (Stefan Persson, Mats Axbrink m.fl.).

Vb: 1 hanne Holmö by, april (gm Gustaf Egnell). 1 hona Holmö by 26-27, 29.5 (Martin Amcoff, Gustaf Egnell).

Nb: 1 ex. ringm. Haparanda Sandskår 11.5 (Jan Andersson m.fl.).

Ly lpm: 1 sj. Sorsele 7-9.6 (Lars-Ove Karlsson, Bernt-Erik Nordenström). 1 honfärgat ex. Storuman 26.8 (Björn Olsén).

Tillägg: *Upl*: ad. + 4 juv. Norrtäljegatan 6, Uppsala 7.86 (Bengt Olov Stolt). *Ång*: 1 hanne Norrby, Hörnefors 17.5.89 (gm Owe Andersson).

Normal förekomst. I *Sk* noterades 155 sj. hannar (Rrk *Sk*). Andra och tredje fynden i *Ly lpm* och det femte i *Ång*.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquata* (endast fåglar ej bestämda till rasem *maura*) (ca 117, 15)
Sk: 1 ad. hona Bökeberg 8.4 (Richard Bergendahl).
1 hane Hagestad, Ö Ystad 9.5 (Sven Silow, Anders Björkman). 1 hane Kyrkdammarna, Lomma 16-18.5 (Tomas Lindblad m.fl.).

Bl: 1 honfärgad Torhamn 16.8 (Thomas Daleke).
Öl: 1 hane Enetri 7-8.4 (Bimbi Ollberg, Harald Persson). 1 hane Kapelludden 13-14.4 (K-G Bringer, Henrik Hansen). 1 hona N Byxelkroks hamn 15.4 (K-G Bringer). 1 hane Ottenby 6.5 (Henrik Lind). 1 hane Segerstads fyr 16.5 (Lennart Carlsson).

Gtl: 1 hane Hoburgen 6.5 (Jörgen Pettersson).
Vg: 1 hane Lagunsjön, Hornborgasjön 20.1-27.3* (Claes Hermansson m.fl.).

Nrk: 1 2K hane Lertaget 10-13.3 (Jonas Engzell).
Vstm: 1 hane Sörängarna, Linde, 5.6 (Mats Andersson).

Jmr: 1 hane Landsom, Revsund 25.7 (Gunnar Einebrant m.fl.).

Femton fynd är strax under rekordsumman från 1987. Det relativt stora antalet fynd under senare år är överraskande eftersom den svarthakade buskskvättan minskat i Väst- och Mellaneuropa. Vinterfyndet vid Hornborgasjön är notabelt, sju vinterfynd har gjorts tidigare, men inget sedan 1970-talet. Fyndet i *Jmr* är det första i landskapet medan fyndet i *Vstm* var det tredje där.

Flodsångare *Locustella fluviatilis* (ca 1 555, ca 187)
Inga direkta häckningsindicer men 1 juv. ringm. i Kvismaren 8.8 (FKVF). Etthundraåttiosju sjungande hannar är en hög summa, men något lägre än de senaste åren (1988 215, 1989 205 hannar). Fördelningen på landskap framgår av tabell 7. Fyndet i *Dsl* var det fjärde i landskapet.

Vassångare *Locustella luscinioides* (ca 158, 16)
Sk: Som mest 3 sj. hannar Herculesviken-Hercules dammar 2-31.5 (fl.obs.). 1 ex. Silvåkratornet, Krankesjön 9.5 (OLOf Persson, Lars-Erik Starkman). 1 ex. västra delen Krankesjön 11-19.5 (Nils Kjellén, AnnMari Thorner). 1 ex. Håslövs

ängar 14.5 (Thomas Lindblad). 1 ex. Åladammen, Hammarsjön 22.6 (Annika Waldemarsson).

Gtl: 1 ex. Fardumeträsk 20.5-26.6 (Jorma Lampinen m.fl.).

Vg: 1 ex. Sjöryd, Dättern 3-23.6 (Bengt Sjöman m.fl.). 1 ex. ringm. Flän, Hornborgasjön 25.7 (Christer Larsson).

Srm: 1 ex. Ågesta 19-28.5 (Lasse Lööv m.fl.). 1 ex. Aspa, Ludgo 23.5-4.6 (Erik Asplund m.fl.). 1 ex. Nyckelsjön, Vängsö, Gåsinge 31.5 (Lennart Wahlén).

Upl: 1 sj. Väsby, Länna, 7.6 (Bill Douhan, Karl-Olov Johansson). 1 sj. Sörsjön, Tämna 13.6-5.7 (Leif Arvidsson m.fl.).

Vrm: 1 ex. Nolgårdsviken, S Karlstad 31.5 (Anders Boström).

Tilllägg: *Sm*: 1 ex. Hulingen, Hultsfred 16.5.88 (Kenneth Rosén m.fl.). *Upl*: 1 sj. Ledskär, Österlövsta 30.5.89 (M. Olsson).

Bortsett från de dåliga åren 1984-86 har antalet vassångare har legat mycket konstant på ca 15 per år under hela 1980-talet och nu även 1990. Däremot har en geografisk förskjutning av förekomsten skett genom att Krankesjön inte längre är alls lika dominerande som i början av 80-talet. Fyndet i *Vrm* var det tredje i landskapet och fyndet vid Ledskär 1989 är tillsammans med ett tidigare fynd på samma lokal 1982 troligen de hittills nordligaste i Sverige.

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* (280, 42)

Sk: 1 ex. Herculesdammarna 5-27.6 (Leif Klintero m.fl.).

Sm: 1 ex. Äld, Krön 2.6 (Ramon Lennartsson). 1 ex. Esso Motorhotell, Kalmar 25.6-2.7 (Anders Carlsson m.fl.).

Öl: 1 sj. S Lunden, Ottenby 29-30.5 (Börje Monsén m.fl.). 1 sj. Näsby 31.5-10.6 (Joakim Hagström, Jan Åkerman m.fl.). 1 sj. Näsby 2-3.6 (Joakim Hagström m.fl.). 1 sj. Böda 30.6 (Arne Gustavsson).

Gtl: 1 sj. Lina myr 12-27.6 (Lennart Wahlén m.fl.). 1 sj. Lilla Valle, Rute 6.6-6.7 (Torsten Green-Petersen m.fl.).

Hl: 1 ex. Hasslöv 5.6 (Anders Wirdheim).

Bob: 1 sj. Tanumshede 23.6 (Göran Strömberg, Janeth Börgesson). 1 sj. Ejdevägen, Hamburg-

sund 8.7 (Christian Hakeröd).

Dsl: 1 sj. Åmål 14-18.6 (Björn Höök m.fl.).

Vg: 1 sj. Polishuset, Mariestad 11-17.6 (Torbjörn Gustafson m.fl.).

Nrk: 1 ex. Segersjö 5-8.6 (Anders Haglund). 1 ex. Kvismaren 5-8.6 (FKVF).

Srm: 1 ex. Runtuna k:a 1-2.6 (Jan Gustafsson, Anders Tengholm). 1 ex. Jullen, Vårdinge ult. maj (Lennart Wahlén).

Upl: 1 sj. slamdammen vid Gruvsjön, Dannemora, 4-22.6 (Anders Svensson, Andreas Blom m.fl.).

Omkr. 16.6 började denna hane sjunga mer sporadiskt. 19.6 konstaterades att han sällskapade med en hona. Paret varnade och uppträdde oroligt. Den 25.6 och 13.7 kunde fåglarna ej återfinnas. Häckning eller häckningsförsök sannolikt (Martin Tjernberg). 1 sj. Örskär N Gräsö 4.6 (Lars och Martin Irestedt). 1 sj. O Sundbacken, Dannemora, 6-25.6 (Tommie Jonsson m.fl.).

Även denna hane började sjunga mer sporadiskt fr o m cirka 16.6. 19.6 konstaterades att han sällskapade med en busksångare, trol. hona. Detta par varnade dock ej. 25.6 var hannen i stort sett tyst. Även den förmodade honan var på plats. Förhållandet komplicerades av att en kärsångare

hanne uppehöll sig på platsen. 13.7 hittades ej någon fågel. Häckning eller häckningsförsök kan ej uteslutas. (Martin Tjernberg). 1 sj. Sättrasjön, Ramsta 7.6-3.7 (Håkan Andersson m.fl.). 1 sj. hane Väsby, Länna 7.6 (Bill Douhan, Karl-Olov Johansson). 1 ex. Hagalund, Solna 11-15.6 (Jan-Erik Malmstigen). 1 sj. 700 m SV Kalvnäs-parkeringen, Tämna 21-26.6 (Sebastian Sundberg m.fl.).

Vstm: 1 ex. Näs, Fläckebo 4-15.6 (Yngve Hareland m.fl.). 1 ex. Noren vid Klackberg, Norberg 15-29.6 (Torbjörn Jansson m.fl.). 1 ex. Sands såg, Västerfärnebo 11.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

1 ex. Österhammarssjön, Fellingsbro 27-28.6 (Sven Larsson).

Dlr: 1 sj. Aspåker, Husby 14-20.6 (Joakim Ehrs m.fl.). 1 sj. Nordanö, Avesta 15-23.6 (Joakim Ehrs, Mats Forslund). 1 sj. Limsjön, Leksand 17-25.6 (Staffan Muller).

Gstr: 1 sj. Inre Fjärden 2.7 (Kjell Wallin).

Mpd: 1 ex. Nacka,, Alnö 11-26.6 (Bengt Allberg m.fl.). 1 ex. Ulvberg Myre, Njurunda 16-23.6, varnade 23.6 (Ingemar Marklund m.fl.). 1 ex.

Hörningsholm 3-9.7 (Lars Olausson).

Ång: 1 sj. Sjösjön, Häggdånger 17.6 (Leif Johansson m.fl.). 1 sj. Myran, Härnösand 23.6 (Rolf Sandberg). 1 sj. Trysunda hamn, Nätra 8.7 (Torbjörn Johansson m.fl.).

Vb: 1 ringm. Stora Fjäderägg 4.6 (gm Christer Olsson). 1 sj. Degernäs by 11.6 (Jarone Pinhassi). 1 sj. Holmö by 21-24.6 (Martin Amcoff, Gustaf Egnell, Jonas Lundberg).

Fyrtiofva fynd och 44 ex. är det näst största antalet hittills och 1990 blev det tredje året i rad med högt antal fåglar (1988 53 ex., 1989 35 ex. och 1990 alltså 44 ex). Fyndet i *Dsl* var det första där medan fynden i *Boh* var de femte och sjätte i landskapet. Fördelningen i tid och rum var normal. Som vanligt rapporterades inga höstfynd, busksångaren har faktiskt aldrig observerats i Sverige senare än i mitten av juli.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (ca 2 940, ca 355 hannar)

För första gången på många år ökade inte antalet trastsångare 1990 jämfört med föregående år (1989 rapporterades ca 360 hannar). En viss ökning skedde dock troligen eftersom rapporteringen från *Ög* (utom Tåkern) var ofullständig 1990. Fördelningen på landskap framgår av tabell 7. Liksom tidigare år var koncentrationen av trastsångare till ett fåtal "stora" lokaler påfallande. Fem eller flera hannar rapporterades från följande lokaler:

Vg: Hornborgasjön (33-34), Dättern (10), Kinnevik (5).

Nrk: Kvismaren (26), Segersjö (7), Norra Björksundet (6), Tysslingen (5).

Ög: Tåkern (115). *Srm*: Söderfjärden (5). *Upl*: Tämna (ca 10).

Vstm: Asköviken (11).

Vrm: Kolstrandsviken (4-5).

Dessa 12 lokaler hyste tillsammans två tredjedelar av alla trastsångarhannar medan den sista tredjedelen fördelade sig på ytterligare 94 lokaler, en viss "spridning" av fynden har dock skett jämfört med 1989 då bara 6 lokaler hyste fem eller flera hannar, en viss minskning i antal har dessutom skett i både Hornborgasjön, Dättern, Kvismaren och Tåkern. Att antal hannar och antal häckande par är två skilda ting hos trastsångaren framgår av att i Kvismaren häckade 26 hannar + 38 honor och fick ut

140 ungar (FKVF).

Höstfynd och andra anmärkningsvärda fynd:

Bl: 1 ex. Oskarsvärnskräret 13.9 (Thomas Daleke).

Öl: 1 ex. Bläsinge 12.8 (Anders Lundquist).

Ög: 1 ex. ringm. Härnaviken, Roxen vardera 4 och 12.8 (Lars Svensson).

Srm: 1 ex. rastade Enskär, Bälunge 25.8 (Hartsö-Enskär fågelstation).

Mpd: 1 ex. Norrviken, Njurunda 22.6-4.7 (Bengt Allberg m.fl.).

Tillägg: *Mpd*: 1 ex. Lomyran, Njurunda 6.8.89 (Lars Olausson)

Tredje resp. andra fyndet i *Mpd*.

Höksångare *Sylvia nisoria* (utanför *Öl*, *Gt* samt *Bl*, *Sm* och *Srm* kusttrakter)

Sk: 3 sj. hannar Brantevik-Gislövs hammar 20.5-16.6 (Bengt Bengtsson m.fl.). 1 sj. Falsterbo 30.5 (Hans-Åke Gustavsson). 2 ex. varnade Hylkan 6.6 (Tomas Lindblad). 2 ex. varnade Stenshuvud 6.6 (Tomas Lindblad). 1 hane Killehusen, Ravlunda skjutfält 17.6 (Paul Axelsson).

Hl: 1 ex. ringm. Nidingen 24.6 (Uno Unger, Tommy Järås). 1 ex. Nidingen 12.8 (NFS gm Peter Sandvik). 1 ex. ringm. Getterön 2.9 (Reino Andersson, Staffan Swedberg).

Boh: 2 ex. Lindö, Tanum 17.6 (Jan Artursson).

Vg: som mest 2 ex. sj. Hästahuvudet, Hornborgasjön 4-14.6 (Hans-Erik Johansson m.fl.).

Srm: 1 ex. Ågesta 14.8 (Magnus v Krusenstierna).

Upl: 1 juv. Granskäret, V Askholmen, V Fogdö 26.7 (Sven Eric Swanqvist). 1 juv. Svenska Högararna 17.10 (Bo Granberg, Jonas Karlsson).

Vstm: 1 ad. Hällefors 10.9 (Max Widman).

Gstr: 1 ringm. Eggegrund 5.8 (Urban Grenmyr m.fl.).

Vb: 1 ex. 1K ringm. Stora Fjäderägg 18.8 (Gustaf Egnell, Hans Degerstedt).

Tillägg: *Sk*: 2 ex. Kullen 30.9.89 (Ingvar Skoog).

Vstm: 1 ex. Asköviken 23.5.81* (Martin Green).

Påfallande dålig förekomst i *Boh* jämfört med de senaste åren. I övrigt normal förekomst även om det är värt att notera att arten nu återkommit till Stenshuvud i *Sk*, en "klassisk" lokal för höksångare. Fyndet 1981 var det fjärde i *Vstm*.

Rapport- område Province	Flod- sångare River Warblers	Trast- sångare Great Reed Warbler	Sommar- gylling Golden Oriole
Sk	11	6	43
Bl	5	1	9
Sm	10	8	7
Öl	4	6	19
Gt	14	6	15
Hl	2	0	5
Boh	1	2	4
Dsl	1	4	1
Vg	16	65-69	2
Nrk	12	50	5
Ög	5	120	4
Srm	19	24	4
Upl	47	23	1
Vstm	15	17	1
Vrm	4	17-20	3
Dlr	10	0	1
Gstr	1	1	0
Hls	6	0	0
Mpd	3	1	1
Vb	1	0	1
Jmt	0	0	1
Summa			
Total	187	351-358	127

Tabell 7. Antal sjungande hannar av flodsångare, trastsångare och sommargylling i Sverige 1990.

Number of singing males of River Warbler, Great Reed Warbler and Golden Oriole in 1990 by province.

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Ås lpm: 1 sj. Henriksfjäll, 20 km V Dikanäs 24.6 (Anders Granér, Olle Jonsson).

Femte fyndet i *Ås lpm*.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* (ca 1060, ca 130)

Sk: 1 sj. Svaneholmssjön 29.5 (Richard Bergendahl). 1 sj. Ullstorp, Tomelilla 30.6 (AnnMari Thorner). 1 2K hona fågad Falsterbo 10.6 (FF).

Bl: 3 ex. (1 märkt) Utklippan 8.6 (Göran Andersson). 3 ex. 22-23.6 och 4 ex. 24.6 på Utlängan (Niklas Holmström m.fl.). 1 ex. Utlängan 30.6 (Douglas Gustafsson). 2 ex. varnade Utlängan

- 30.7 (Jan Svantesson). 1 sj(!) Torhamn 12.9 (Christer Herremo, Arne Tollstam).
- Öl*: 1 ex. Ottenby 15.5 (Jan Pettersson). 1 ex. Grönhögen 22.5–2.6 (Per Adenäs, Henrik Hansen). 1 ex. M. Lunden, Ottenby 26.5–3.6 (Lars Hansson). 1 ex. N Lunden, Ottenby 30.5–4.6 (Björn Klevevemark). 1 ex. Kungsgården, Ottenby 1–3.6 (Benjamin Bohman m.fl.). 1 ex. ringm. S Udden, Ottenby vardera 4.6 och 8.6 (Jan Pettersson). 1 ex. Ås 9.6 (Björn Klevevemark). 1 ex. Näsby 9–26.6 (Roland Lundgren m.fl.). 1 ex. Borge Hage 12.6 (Reno Lottman). 1 ex. Trestena 16.6 (Hans Ackered). 1 ex. Gammalsby, Gräsgård 15–16.7 (Ingrid Westlund). 1 ex. N Lunden, Ottenby 23.7 (Arne Olesen).
- Gtl*: Två häckningar: Nordermorarna och V Limmorträsk på Fårö (Roland Staav, Jim Sundberg). I övrigt 31 sjungande hannar 25.5–19.7. Anmärkningsvärda koncentrationer: 11 hannar på Gotska Sandön 2–15.6 (Leif Christiansen m.fl.). 5 hannar Östergarnsberget, Östergarn 4–17.6 (Jim Sundberg). Dessutom 1 ex. ringm. Skoge, Sundre 10.6 (Michael Averland).
- Hl*: 1 ex. Nidingen 21.6 (NFS gm Uno Unger).
- Boh*: 1 sj. Älgön, Lycke 9.6 (Mats Raneström).
- Vg*: 1 ex. ringm. Flian, Hornborgasjön 19.7 (Peter Olsson).
- Nrk*: 1 ex. sj(!) Segersjö 2.9 (Lage Johansson).
- Ög*: 1 sj. Stocklycke, Omberg, 4.7 (Lars Frölich).
- Srm*: Minst 3 ex. Landsort 9.6 (Ingemar Öjsten m.fl.). 1 sj(!) Askö, Trosa 5.8 (Peter Lundberg).
- Upl*: 2 par häckade på Örskär norr Gräsö. Observerades fram till 3.8 (Lars och Martin Irestedt). 1 sj. ringm. Svenska Högarna 29.5 (Bill Douhan).
- Vstm*: 1 ex. Klackberg, Norberg 12–26.6 (Torbjörn Jansson m.fl.).
- Gstr*: 9 ex. varav 5 ringm. Eggegrund 4–11.6 (Rrk Gstr). 5 ex. ringm. Eggegrund juli–augusti (Rrk Gstr).
- Mpd*: 1 ex. Lörudden 24–26.6 (Jan Högberg, Carl-Evert Zackrisson).
- Ang*: 2 sj. Snöan, Hörnefors 9.6 (Johan Elmberg).
- Vb*: Häckning: 3 pull. Stora Fjäderägg, 24.7 (Björn Olsén). I övrigt: Minst 9 ex. Holmöarna, 2.6–25.8 (Jonas Bonnedahl m.fl.). Minst 3 sj. Grundskatan, Bjuröklubb 9.6–5.7 (Erik Normark m.fl.). 1 sj. Blacke, V Lövånger 27.6 (Jonas Bonnedahl). 1 sj. Backens kyrka 27–30.6 (Sören Wulff, Christor Olsson). 1 sj. Tallparken, Grubbe, Umeå 13.7 (Ralf Norberg). 1 sj. Hagaviken, Bjurön 24.7 (Staffan Andersson). Utöver häckningen gjordes följande fynd på St Fjäderägg: 1 ex. ringm. 1.6, 1 sj. + 1 ringm. 4.8, 3 ex. 5.8, 2 sj. 6.8, 1 ex. 9.8, 1 sj. + 1 ringm. 10.8, 1 ex. 13.8, 2 2K ringm. 20.8 (Niklas Lindberg, Christer Olsson m.fl.).
- Nb*: 1 sj. Haparanda Sandskär 21.5 (Märta Fredriksson). 1 ex. ringm. på samma lokal vardera 3.8, 13.8 och 20.8 samt 1 ex. sedd 24.9 (Jan Andersson m.fl.).
- Rättelser: *Upl*: 1 sj. Vårfrukyrkan, Enköping, 30.8.62 möjl. 2 ex. den 31.8 (VF 29:247) bedöms som osäkra och förväxling med annan art kan ej uteslutas (muntl. medd. från observatörerna).
- Ca 130 lundsångare är den näst högsta årssiffran hittills. Fem häckningar i tre olika landskap är också det största antalet hittills under ett år. Häckningarna i *Upl* och *Vb* var de första i resp. landskap. I synnerhet häckningen i *Vb* var dock väntad sedan länge. På *Gtl* där häckning konstaterats 1984 och 1987–90 får väl arten nu betraktas som regelbunden häckfågel.
- Kungsfågelsångare** *Phylloscopus proregulus* (ca 285, 14)
- Bl*: 1 ex. Utklippan 13–14.5 (Carl-Ivan Carlsson, Lars Möllersten).
- Öl*: 1 ex. Stenåsabadet 19.10 (Staffan Rodebrand). 1 ex. Stenåsabadet 21.10 (Bimbi Ollberg). 1 ex. S Udden, Ottenby 22–23.10 (Mikael Larsson).
- Gtl*: 1 ex. S Hoburgen 14.10 (Stellan Hedgren m.fl.). 1 ex. Faludden 14–16.10 (Lars Blomqvist m.fl.). 1 ex. Kronholmen, Västergarn 18.10 (Olof Armini).
- Hl*: 1 ex. Bangården, Våröbruk 18.10 (Reino Andersson). 1 ex. Subbe, Varberg 2.11 (Arne Holmkvist).
- Srm*: 1 ex. Landsort 16–17.10 (Fredrik Forsberg, Stefan Ettestam m.fl.). 1 ex. Landsort 28.10 (Fredrik Forsberg).
- Upl*: 1 ex. rastade Söderarms fyr andra veckan 10 (Lars Tydén).
- Gstr*: 1 ex. ringm. Eggegrund vardera 23.10 och 3.11 (Martin Flygar, Mats Axbrink).
- Fjorton kungsfågelsångare är den lägsta årssiffran sedan 1985. Fyndet i *Bl* är det tredje vårfyndet i Sverige och det hittills tidigaste, de båda föregående var på *Öl* 28.5.78 och i *Vb* 2.6.86. Vad beträffar höstfyndens fördelning i tid och rum kan noteras att två fynd av tretton på västkusten och två fynd av tretton i november båda är ovanligt höga andelar.
- Taigasångare** *Phylloscopus inornatus* (ca 370, 18)
- Sk*: 1 ex. Arrie k:a 11.10 (Mats Johannesson).
- Bl*: 1 juv. ringm. Utklippan 14.10 (Tomas Carlsson).
- Öl*: 1 ex. Ottenby 9.9 (Staffan Rodebrand).
- Hl*: 1 ex. Getterön 1.10 (Mikael Nord).
- Boh*: 1 ex. Birger Jarlsgatan, Göteborg 24.10 (Matti Åhlund).
- Srm*: Minst 2 ex. Landsort 14–18.10 (Johan Nilsson, Fredrik Forsberg m.fl.).
- Upl*: 1 ex. Fejan, Söderarm 28.9 (Lars Tydén). 1 ex. ringm. Svenska Högarna 1.10 (Bill Douhan).
- Mpd*: 1 ex. Åstholmen 30.9 (Ingemar Marklund, Lars Olausson).
- Vb*: 2 ex. Holmö havsbud, Holmön 5.9 (Gustaf Egnell). 1 ex. Stora Fjäderägg 15.9 (Hans Flyman). 1 ex. Lillhällan, Holmön 16.9 (Gustaf Egnell, Frank Johansson). 1 ringm. Stora Fjäderägg 22.9 (Björn Olsén, Stefan Jansson). 1 ex. Stora Fjäderägg 24.9 (Björn Olsén).
- Nb*: 1 ex. ringm. Haparanda Sandskär 4.9 (Jonas Nilson, Thomas Hilljaer).
- Tlpm*: 1 ex. lockade vid Abisko NS 19.8 (Ulf Molau).
- Även taigasångaren var fåtalig i år, 18 ex. är den lägsta summan sedan 1983. Fördelningen av fynden var också egenartad. En så stor andel som 50 procent av fynden i Norrland har aldrig förekommit tidigare. Höstfynden kom ovanligt tidigt. Fyndet i *Tlpm* 19.8 (första augustifyndet i Sverige), *Nb* 4.9 och *Vb* 5.9 är de tre tidigaste som registrerats och fyndet på *Öl* 9.9 är det tidigaste i Sydsverige. Norrlandsfynden kommer normalt tidigare än fynden i Sydsverige. Mediandatum för fynden var 26.9 vilket är tidigt men inte extremt (1988 var mediandatum 25.9). Fyndet i *Boh*, *Mpd* och *Tlpm* var det femte, andra och tredje i resp. område.
- Gransångare** *Phylloscopus collybita*
- Dsl*: 1 par häckade Rörvik, Gestad (Ingemar Johannesson).
- Tredje häckningen i *Dsl*.

FOTO: STEFAN LAGERBLAD

En av ovanligt många brandkronade kungsfåglar våren 1990, en hanne vid Lynga, Hl, den 1 april.

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapillus* (ca 195, ca 35)

Sk: Den första häckningen i Sverige konstaterades vid Järvallen, S Landskrona, minst 7 ungar blev flygga (Johan Stenlund m.fl.). 1 ex. Nabben, Falsterbo 20.3 (FF). Totalt 10–11 ex. undervåren på Falsterbohalvön varav 4 ringm. (FF). 1 ex. KOF-stugan, Rönne 25.3 (Peter Bjurenstahl m.fl.). 1 ex. Björkeröd 19.4 (Alf Petersson). 1 sj. Salviken 5.5 (Nils Kjellén). 1 sj. mellan Hovs hallar och Katvik 19–30.6 (Sven Nordenstam m.fl.). 1 ex. ringm. Falsterbo 8.9 (FF). 1 ex. Kolabacken 27.9 (Jens B Bruun). 1 ex. ringm. Falsterbo 14.10 (FF).

Bl: 1 hona Kråkenabben 25.3 (Mats-Åke Persson m.fl.). 1 hanne Utklippan 19.5 (Carl-Ivan Carlsson, Lars Möllersten).

Öl: 1 ex. ringm. Ottenby 8–12.5 (Jan Pettersson m.fl.). 1 ex. Stenåsabadet 1.11 (Magnus Hellström m.fl.).

Gil: 1 ex. S Hoburgen 13–14.4 (Björn Andersson m.fl.).

Hl: 1 hanne + 1 hona Getterön 24.3–3.4 (Reino Andersson, Mikael Nord m.fl.). 1 hanne Rosenfredsgatan, Varberg 26.3 (Mikael Nord). 1 hona Galtabäck 30.3–1.4 (Pär Sandberg, Mikael Nord m.fl.). 1 hanne S Lynga 1.4 (Stefan Lagerblad, Cecilia Johansson). 1 sj. Påarp 2.5 (Ronny Lindman). 1 ex. Nidingen 10.5 (NFS gm Peter Sandvik). 1 ex. ringm. Nidingen 16.5 (Kåre Ström, NFS gm Peter Strandvik). 1 ex. Getterön 17.10 (Reino Andersson).

Upl: 1 ex. Björn, Hållnäs 24.9 (Lars Gustavsson, Mikael Limér).

Tillägg: **Sk:** 1 ex. Glumslöv 25–26.10.89 (Ulf Stengård). 1 hona Löddesnäs 27.10.89 (Ingemar Andell).

Ehuru långt ifrån övriga får väl den första häckningen av brandkronad kungsfågel betraktas som en av de "stora" ornitologiska händelserna i Sverige 1990. Med ca 35 ex. blev 1990 även i övrigt ett mycket gott år, jämförbart med det hittills bästa året 1989 (35–39 ex.). Fyndet i *Upl* var det första i landskapet. Vad beträffar den geografiska fördelningen i övrigt må noteras att antalet fynd i *Hl* 1990 var större än det totala antalet fynd i det landskapet t.o.m. 1989.

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* (utanför *Öl* och *Gil*) (ca 152, 7)

Bl: 1 hanne + 1 hona Utlängan 13.5 (Anders Blomdahl m.fl.). 1 hanne Brunnsparken, Ronneby 5–24.6 (Kristoffer Hylander m.fl.).

Srm: Minst 1 hanne + 2 honor på Landsort 7–14.5 (Landsorts fstn). 1 hanne Stegeholm, Gålö 17.5 (Klas Karp).

Sju halsbandsflugsnappare utanför *Öl* och *Gil* är under det normala. Som sig bör fördelade sig de få fynden på *Bl* och *Srm*, de enda landskap på fastlandet där arten är årsviss.

Skägges *Panurus biarmicus*

För skäggesen blev 1990 det i särklass bästa året hittills. **Häckningar konstaterades i *Sk*, *Bl*, *Sm*, *Öl*, *Gil*, *Hl*, *Vg*, *Nrk*, *Ög*, *Srm*, *Upl* och *Vrm*. Dessutom observerades skäggesar under häckningstid även i *Boh* och *Vstm* (Fig. 3) och utanför häckningstid i *Dsl*.**

Dsl: 12 ex. Holmsåns mynning, Holm 13.10 (Leif Appलगren). minst 8 ex. Tydjesjön 14.10 (Leif Appलगren). 6 ex. Sikhall, Gestad 14.10 (Kjell & Ulla Eriksson). 19 ex. Gösjön, Holm 20.10 (Leif Appलगren). minst 4 ex. St Kolungen 21.10 (Johnny Karlsson, Leif Appलगren). minst 2 ex. L

Kolungen 21.10 (Johnny Karlsson, Leif Appलगren). max 10–15 ex. St Hästefjorden 27.10–21.11 (Göran Darefelt, Stefan Hult).

Fyndet var det fjärde t.o.m. det tionde i *Dsl*.

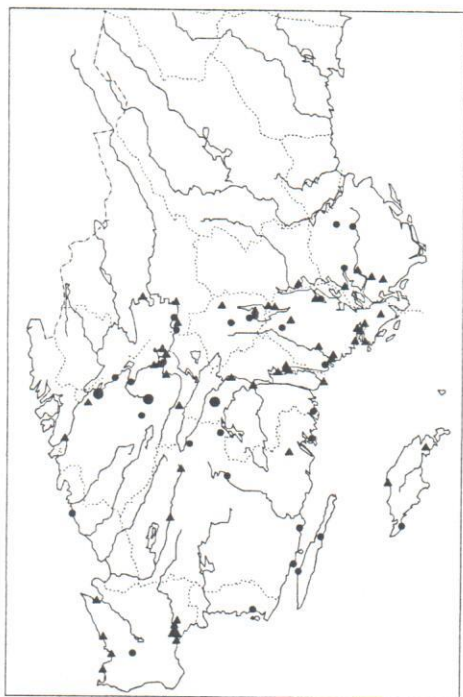
Stora häckningskolonier fanns i Tåkern ("tiotusentals" under hösten), Hornborgsjön (7 000–8 000 ex. i sept.) och Däteren ("tusentals ex.") medan övriga kolonier tycks ha varit små (från enstaka upp till 50 par rapporteras). Under hösten uppträdde arten på otaliga platser (Fig. 4), på många håll i stort antal.

Stjartmes *Aegithalos caudatus europaeus*

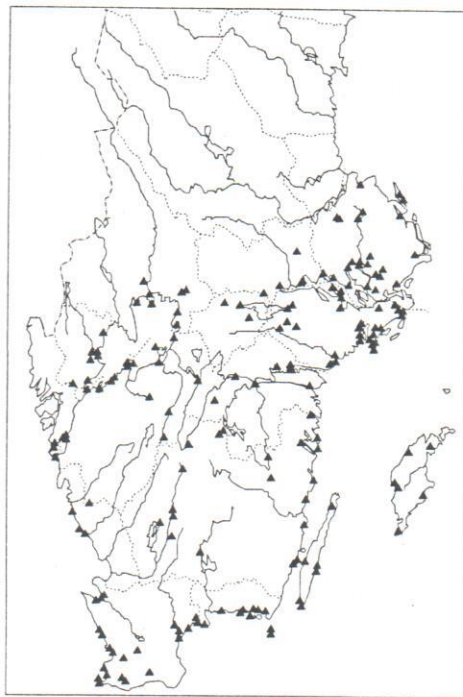
Sk: 2 ex. Yddingen 10.3 (Hans-Åke Gustavsson). 1 ex. Hittarp 21.10 (Peter Svensson). Intermediära: 2 ex. Silvåkratornet 10.1 (Anders Jönsson). 1 ex. byggde bo tillsammans med en fågel av nominatrasen Näsbyholm 18.3 (Hans-Åke & Karin Gustavsson).

Hl: 1–2 ex. Älemossen 11.3 (Anders Nothagen). 2 ex. Ö Löftaåns mynning 22.4 (Mikael Larsson). Tillägg: **Sm:** 1 ex. Eksjö 27.3.83* (Leif Dahलगren m.fl.). 1 ex. intermediär Lillekulla, Aneby 6.1.85* (Douglas Gustafsson).

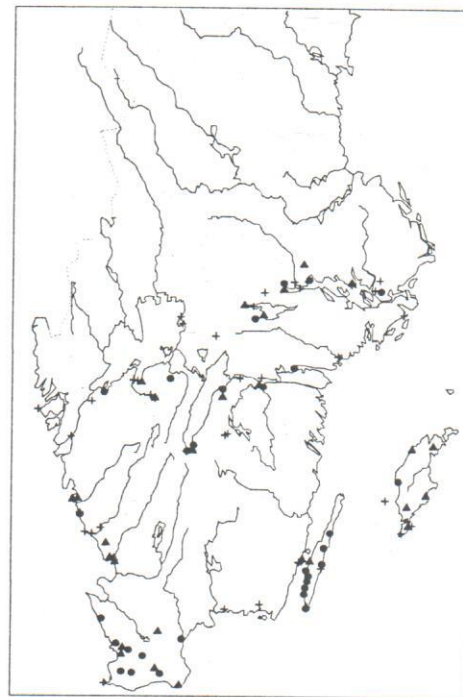
Fyndet i *Sm* är anmärkningsvärt nordliga för fåglar av *europaeus*-typ.

Figur 3. Häckningar (cirklar) och observationer under häckningstid av skägges i Sverige 1990. De tre stora häckplatserna Tåkern, Hornborgsjön och Dättern markeras med större symboler. Breeding sites for Bearded tits (circles) and sites where the species was noted during the breeding season (triangles). The three major colonies at Tåkern, Hornborgsjön and Dättern are denoted by larger symbols.

Figur 4. Lokaler där skäggesar observerades under hösten 1990. Sites where Bearded tits were noted during the autumn of 1990.

Figur 5. Fynd av pungmes under 1990. Häckningar markeras med cirklar, troliga häckningar och häckningsförsök med trianglar, övriga observationer med kors. Records of Penduline tit during 1990. Breeding sites are marked by circles, attempted and probable breedings by triangles and other records by crosses.

Lappmes *Parus cinctus* (utanför Nb och Lpl)

Vrm: 1 ex. ringm. Hammaröns fstrn 14.10 (Jan Rees m.fl.). 1 ex. Kummelön, Ölmeviken 21.10 (Anders Adolfsen).

Dlr: 2 ex. Hävlingen, Idre juni-juli (Bertil Rahm, Per Adenäs m.fl.). 1 kull Åskölen, Älvdalen juli (Sven Thegenfeldt).

Mpd: 1 ex. Lörudden 21.1 (Lars Olausson).

Vb: 1 ex. Vånören, 6.10 Christer Marklund). 4 ex. Sönerstgrundet 15.10 (Bo Lindgren).

Hjd: Häckade Storsjö kapell (Stig Öhman) och i Rogenområdet (Gunnel Långström, Lars Hammarin).

Jmt: 1 par Hällingsåfallet, Gäddede 22.4 (Knut Klefbom). Flera ex. Muusfjället, Gäddede 10.9 (Knut Klefbom). Flera ex. Håkafoth 15.10 (Knut Klefbom).

Häckningen i Älvdalen är troligen den hittills sydligaste i *Dlr*. Fynden i *Vrm* är anmärkningsvärda eftersom lappmesen bara anträffats fem gånger i landskapet. I övrigt normal förekomst.

Pungmes *Remiz pendulinus*

Förra året var samtliga pungmesfynd med i rapporten, troligen för sista gången. Under 1990 ökade fynden så att de nu måste presenteras i form av en karta (Fig. 5). Pungmesen konstaterades 1990 häcka i *Sk*, *Sm*, *Öl*, *Gtl*, *Hl*, *Vg*, *Nrk*, *Ög*, *Uploch* *Vstm* och anträffades i samtliga landskap i Götaland och Svealand utom *Dsl* och *Dlr*. Att försöka gissa det totala antalet "par" verkar lönlöst. Dels är uppgifterna ofullständiga, dels är det känt att pungmesarna är mycket rörliga och kan häcka på flera lokaler på långa avstånd från varandra under en och samma

häckningsssäsong. Den största rapporterade kolonin var vid Krankesjön i *Sk* (20 hannar + 12 honor). Ett vinterfynd rapporterades:

Hl: 1 ex. Björkasjön, Köinge, Åkulla 30.12 (Dennis Andersson).

Tillägg: *Vstm*: 1 ofullständigt fjolårsbo Holm, Västerås-Barkarö, 10.3.90 (Markus Rehnberg).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Ca 127 sommargyllinghanar i Sverige 1990 får anses som en tämligen normal summa och f.ö. nästan exakt samma antal som 1989 (123-131 hannar). Fördelningen på landskap framgår av tabell 7. Följande häckningar registrerades:

Sk: Häckningar rapporterade från Egeside (Hans Swegen), Drakamöllan (Per Hansson) och Ystad Sandskog (Torsten Nilsson).

Rapport- område	Månad												Summa Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Province	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Sk	-	-	-	-	-	-	-	1	37	57	4	7	106
Bl	-	-	-	-	-	-	-	-	48	6	-	-	54
Sm	12	-	-	-	-	-	1	-	53	25-27	3	-	82-84
Öl	-	-	-	-	-	-	-	2	25	63	4	-	94
Gtl	-	-	-	-	-	4	12	22	35	11	11	-	95
Hl	-	-	-	-	-	-	-	3	97-107	97	4	-	200-210
Boh	-	-	-	-	-	-	-	-	18	4	8-9	1	31-32
Vg	-	-	-	-	-	-	-	-	5	33	13	8	59
Nrk	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	6
Ög	-	-	-	-	-	-	-	-	1	30	3	12	46
Srm	-	-	-	-	-	-	20	74	76	37	5	-	212
Upl	-	-	-	-	-	-	≈160	>194	45	12	1	1	>415
Vstm	-	-	-	-	-	-	1	31	8-10	-	-	-	40-42
Vrm	-	-	-	-	-	-	3	67	18	1	-	-	89
Dlr	-	-	-	-	-	-	-	15	2	4	-	-	21
Gstr	-	-	-	-	-	-	51	80	30	26	3	-	190
Hls	-	-	-	-	-	-	1	-	13	1	-	-	15
Mpd	-	1	-	-	-	-	58	47	5	-	-	-	111
Äng	-	-	-	-	-	-	6	60	12-13	6-8	1	-	c.85
Vb	-	-	-	1	-	-	≈170	45	31-34	39	11	-	c.300
Nb	-	-	-	-	-	-	3	11-16	-	-	-	-	14-19
Hjd	-	-	-	-	-	-	-	-	?	?	?	-	?
Jmt	-	-	-	-	-	-	-	3	?	5	-	-	>8
Ås lpm	-	-	-	-	-	-	5	-	16	-	-	-	21
Ly lpm	-	2	-	-	-	8-9	6	-	-	-	-	-	16-17
P lpm	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6
Lu lpm	-	-	-	-	-	-	≥5	-	2	-	-	-	≥7
Summa													
Total	12	3	-	1	-	12-13	510	650	590	450	75	29	c.2300

Tabell 8. Antal bändelkorsnäbbar per landskap och månad 1990.
Number of Two-barred Crossbills in Sweden during 1990 by province and month.

Gulhämpling *Serinus serinus*

Sk: 1 par häckade Hässleholms kyrkogård (Håkan Winqvist). 8 sj. hannar i Åhusområdet, 6 vid Tället och 1 vardera Äspet och Yngsjö havsbad (fl.obs.). 7 ex. Falsterbohalvön under våren (FF). 1 hane Brodda, Skurup 8.5 (Gustav Tallroth). 1 ex. Kåseberga 20.5 (Hans-Åke Gustavsson). 1 ex. Falsterbohalvön 22.7 och 8 ex. 2-22.10 (FF). 3 ex. Ravlunda 4.9 (Richard Bergendahl).
Bl: 1 ex. Utklippan 17.10 (Tomas Carlsson).
Öl: 1 Ottenbyområdet noterat 6 dagar i april och 9 dagar i maj, varje gång med 1-2 ex. Gissningsvis

5-6 olika ex. totalt (Rrk Öl). 1 sj. Hammarby, Smedby 26.4 (Staffan Rodebrand). 1 sj. Ekerum 1.5 (Roland Sundgren) (samma lokal där häckning skedde 1988).

Gtl: 1 ex. Hoburgen 21.5 (Tuomo Kolehmainen, Peter Sylwén). 1 ex. Alvaret, Sundre 24.5 (Bertil Roos). 2 ex. Furilden, Rute 28.7 (Torsten Green-Petersen). 1 ex. Närsholmen, När 1.11 (Fredrik von Euler m.fl.).

Vg: 1 sj. hane Våmsklevan, Skövde 26.8 (!) (Jan Brömssen).

Ög: 1 sj. hane Trädgårdsföreningen, Linköping,

26.4-19.5 (Henrik Druid).

Den lilla stammen i Åhustrakten verkar att fortsätta att minska liksom antalet fynd i Sk överhuvud taget. 1990 blev f.ö. ett magert år även i landet i övrigt.

Steglits *Carduelis carduelis*

Ly lpm: 1 ex. Storuman 11.6 (Magnus Johansson).
Tredje fyndet i Ly lpm.

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* (häckningar och fynd som tyder på häckning)

T lpm: Invasionsart i Abiskofjällen där flera par troligen häckade (H G Karlsson). 1 nyss flygg juv. ringm. Latnjajaure, 15 km V Abisko 28.7 (Ulf Molau m.fl.).

Fjällen i västra T lpm och angränsande delar av Lu lpm är artens säkraste tillhåll i Sverige. Häckningen vid Latnjajaure är den trettonde säkra i Sverige. Att arten växlar i antal mellan åren har väl misstänkts tidigare, men någon "invasion" har veterligen aldrig förr rapporterats.

Gräsiska *Carduelis flammea cabaret*

Sk: Ingen häckning rapporterad. Sedd regelbundet på 15 olika lokaler Kullen-Ängelholm-Hallands Väderö-Hovs Hallar. Vid Hagestad 1 sj. 10.5 (Nils Kjellén) och 8-10 ex. 3.9 (Kurt Ivarsson). På Falsterbohalvön ringmärktes 2 ex. 1.4 och 2 ex 21.7 (FF). Dessutom 4 honor Skanör 27.3 (Anders Jönsson).

Bl: 2 ringm. Utklippan 17.10 och 1 ex. 18.10 (Tommy Forslund m.fl.).

Sm: 1 hane + 1 hona troligen tillh. rasen *cabaret* Värnamo 9-10.12 (Roger Ahlman).

Hl: 1 s Hl tämligen allmän längs kuststräckan Båstad-Falkenberg, totalt betydligt mer än 100 par (Rrk S Hl). Norr om Falkenberg häckade troligen ett par i Galtås, N Glommen (Jörgen Fagerblom). 2-3 par under häckningstid Vallda Sandö (Donald Blomqvist). 1-2 sj. Brearedsmossen, Varberg 20.5 (Staffan Swedberg). 2 ex. Näsbokrok 25.5 (Donald Blomqvist). "Några" Kullavik 2-3.6 (Hans Nyström). 1-2 sj. Gamla Köpstad 22.6 (Peter Strandvik). 1 sj. Ornäsvägen, Onsala 28.6 (Peter Strandvik).

Bob: 1 par Välen 17.5-juni (Jan Bergqvist, Martin Oomen). Max 11 ex. Välen 24.7-28.9 (Jan Berg-